

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2009

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2009

N:o 1669—1685

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1669	Laki alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan uudistetun I liitteen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	7055
1670	Laki alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan uudistetun II liitteen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	7057
1671	Laki alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	7058
1672	Merenkulun ympäristönsuojelulaki	7059
1673	Öljyvahinkojen torjuntalaki	7092
1674	Laki öljysuojarahastosta annetun lain muuttamisesta	7103
1675	Laki merensuojelulain 2 ja 13 §:n muuttamisesta	7105
1676	Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta	7106
1677	Laki Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain muuttamisesta	7108
1678	Laki jätelain 73 a §:n muuttamisesta	7109
1679	Laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta	7110
1680	Laki rikoslain muuttamisesta	7111
1681	Laki tutkinnan toimittamisesta ja pakkokeinojen käyttämisestä ulkomaisessa kauppa-aluksessa rikoksen johdosta eräissä tapauksissa annetun lain 1 §:n muuttamisesta	7113
1682	Laki Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain 3 ja 21 §:n muuttamisesta	7114
1683	Laki pelastuslain 1 ja 69 §:n muuttamisesta	7115
1684	Laki puolustusvoimista annetun lain 11 §:n muuttamisesta	7116
1685	Valtiovarainministeriön asetus julkisen notaarin suoritteiden maksuista	7117

N:o 1669

Laki

alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan uudistetun I liitteen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983) Lontoossa 15 päivänä lokakuuta 2004 hyväksytyyn I liitteeseen sisältyvät lainsäädännön alaan

kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

HE 248/2009
LiVM 33/2009
EV 249/2009

202—2009

7056

N:o 1669

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1670

Laki

alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan uudistetun II liitteen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983) Lontoossa 15 päivänä lokakuuta 2004 hyväksytyyn II liitteeseen sisältyvät lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

2 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1671

L a k i

alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta Lontoossa 5 päivänä lokakuuta 2001 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1672

Merenkulun ympäristönsuojelulaki

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on ehkäistä alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvaa ympäristön pilaantumista kieltämällä haitallisten aineiden päästäminen veteen ja ilmaan tai rajoittamalla tällaisten alueiden päästöjä. Lain tarkoituksena on myös järjestää alusten tavanomaisesta toiminnasta peräisin olevien jätteiden vastaanotto satamissa.

Tällä lailla annetaan alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvaa ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevien Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden ja Euroopan yhteisön säädösten kansallista täytäntöönpanoa koskevat säännökset ja muut alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvaa ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevat säännökset.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

2) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suoje-
lua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

3) *SOLAS—yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

4) *AFS—yleissopimuksella* alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta Lontoossa 5 päivänä lokakuuta 2001 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

5) *TBT-asetuksella* orgaanisten tinayhdisteiden kieltämisestä aluksissa annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 782/2003;

6) *aluevesillä, sisäisillä aluevesillä ja aluemerellä* Suomen aluevesien rajoista annetussa laissa (463/1956) määriteltyjä alueita;

7) *sisävesialueella* järviä, jokia ja kanavia;

8) *Suomen vesialueella* aluevesiä ja sisävesialuetta;

HE 248/2009
LiVM 33/2009
EV 249/2009

9) *talousvyöhykkeellä* Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa (1058/2004) määriteltyä merialuetta;

10) *Itämeren alueella* varsinaista Itämerta, Pohjanlahtea ja Suomenlahtea sekä Itämeren sisääntuloväylää, jonka rajana on Skagenin leveysaste 57°44,8'P Skagerrakissa, mukaan lukien valtioiden ilmoittamat sisäiset aluevedet;

11) *lähimmällä maalla* sisäisten aluevesien ulkorajaa tai niitä alueita, jotka määrittellään MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa;

12) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai ulkomaan satamien välillä sekä merimatkaa Suomen satamasta Suomen aluevesien ulkopuolelle, lukuun ottamatta kohdassa 13 tarkoitettua liikennettä;

13) *kotimaanliikenteellä* liikennettä suomalaisten satamien välillä; kotimaan liikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä;

14) *aluksella* jokaista vesikulkuneuvoa, mukaan luettuina kantosiipialukset, ilmatyynyalukset, vedenalaiset alukset ja kelluvat alukset sekä kiinteät tai kelluvat alustat;

15) *öljysäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa öljyn kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina yhdistelmäalukset sekä kemikaalisäiliöalukset silloin, kun ne kuljettavat öljyä irtolastina;

16) *kemikaalisäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa haitallisen nestemäisen aineen kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina öljysäiliöalukset silloin, kun ne kuljettavat haitallista nestemäistä ainetta irtolastina;

17) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa yli 12 matkustajaa, jolloin matkustajalla tarkoitetaan kaikkia muita kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvia tai muita missä tahansa ominaisuudessa alukseen toimeen otettuja tai siinä aluksen lukuun työskenteleviä henkilöitä sekä alle vuoden ikäisiä lapsia;

18) *huviveneellä* urheilukäyttöön tai vapaa-aikaan tarkoitettua alusta sen tyypistä tai käyttövoimasta riippumatta;

19) *kalastusaluksella* kalojen tai meren

muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin varustettua tai siihen kaupallisesti käytettävää alusta;

20) *sisävesialuksella* erityisesti sisävesiväylällä käytettäväksi tarkoitettua alusta, sellaisena kuin se määrittellään sisävesialusten teknisistä vaatimuksista annetussa neuvoston direktiivissä 82/714/ETY, mukaan luettuina kaikki alukset, joille on myönnetty yhteisön sisävesialustodistus sellaisena kuin se määrittellään mainitussa direktiivissä;

21) *puolustusvoimien tai raja-vartiolaitoksen aluksella* alusta, jossa on selvät kansallisuustunnukset ja joka on asiaankuuluvasta palveluluettelosta tai vastaavasta ilmenevän puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen asianmukaisesti tehtävään määräämän henkilön komennossa;

22) *bruttovetoisuudella* vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/1982) liitteessä I olevaa kaavaa käyttäen määritettyä vetoisuutta;

23) *alusjätteellä* kaikkea aluksen tavanomaisesta toiminnasta syntyvää jätettä, mukaan lukien konehuoneesta peräisin olevat öljyiset jätteet, käymäläjätevedet ja kiinteät jätteet; lastijätettä ei kuitenkaan pidetä alusjätteenä;

24) *haitallisella aineella* öljyä, haitallista nestemäistä ainetta, käymäläjätevettä ja kiinteää jätettä; jos muuhun kuin haitalliseen aineeseen on sekoitettu haitallista ainetta, pidetään myös näiden aineiden seosta haitallisena aineena;

25) *lastijätteellä* aluksen lastitiloissa olevaa lastijäännettä, joka on tarpeen poistaa jätteenä alukselta lastin purkamisen päätyttyä;

26) *päästöillä* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen 2 artiklan mukaisesti kaikkia aluksesta peräisin olevia haitallisten aineiden päästöjä, olivatpa ne muodostuneet huomattamatta, jätteitä hävittämällä, vuodon seurauksena, pumppaamalla tai tyhjentämällä; päästöillä ei tässä laissa tarkoiteta maalta peräisin olevien jätteiden mereen laskemista (*dumpaus*), meren pohjan mineraalien hyödyntämisen yhteydessä syntyviä aineita eikä haitallisten aineiden päästämistä laillisen tieteellisen tutkimuksen yhteydessä saastumisen vähentämiseksi tai kontrollin takia;

27) *ympäristön pilaantumisella* vesialuei-

den tilaan liittyvää vaaraa ihmisen terveydelle, elollisten luonnonvarojen ja vesialueiden elämän vahingoittumista, esteitä kalastukselle tai muulle oikeutetulle vesialueiden käytölle, veden käyttöominaisuuksien huonontumista, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa haittaa, taikka ilman laatuun tai ilmastoon liittyvää alusten tavanomaisesta käytöstä johtuvaa haittaa, kuten moottoreiden pakokaasun tyypin ja rikin aiheuttamaa haittaa taikka otsonikerrosta heikentävien aineiden aiheuttamaa haittaa;

28) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodoissaan, mukaan luettuina raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte ja jalostetut tuotteet;

29) *öljypitoisella seoksella* seosta, joka sisältää öljyä;

30) *nestemäisellä aineella* ainetta, jonka höyrypaine 37,8 °C:n lämpötilassa on enintään 0, 28 megapascalina (*absoluuttinen paine*);

31) *haitallisella nestemäisellä aineella* ainetta, joka on luokiteltu kuuluvaksi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen kemikaalilutetelon luokkaan X, Y ja Z;

32) *aineella* alkuaineita ja niiden kemiallisia yhdisteitä sellaisina kuin ne esiintyvät luonnossa tai teollisesti tuotettuina;

33) *valmisteella* kahden tai useamman aineen seoksia;

34) *käymäläjätevedellä*

a) käymälöistä, pisaareista ja WC-lattia-kaivoista peräisin olevia jätevesiä ja muita jätteitä;

b) lääkintätilojen pesualtaista, kylpyammeista ja lattia-kaivoista peräisin olevia jätevesiä;

c) tyhjennyksiä tiloista, joissa on eläviä eläimiä; sekä

d) muita jätevesiä, jotka on sekoitettu edellisten kanssa;

35) *käsitellyllä käymäläjätevedellä* käymäläjätevettä, joka on käsitelty asianmukaisesti hyväksytyssä käsittelylaitteistossa;

36) *kiinteällä jätteellä* sellaista ruoka- ja kotitalousjätettä ja muuta vastaavaa jätettä, tuoreita kaloja ja niiden osia lukuun ottamatta, jota syntyy aluksen tavanomaisen toiminnan aikana ja jota on jatkuvasti tai aika ajoin poistettava aluksesta;

37) *ilmaa pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ilman

pilaantumisen ehkäisemiseksi säänneltyjä aineita, joilla on haitallisia vaikutuksia ilmaan, veteen ja muuhun ympäristöön;

38) *polttoaineella* aluksen päämoottoreissa ja apumoottoreissa käytettyjä polttoöljyjä;

39) *markkinoille saattamisella* meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista jakeluun tai polttoaineen käyttäjille tai asettamista näiden käyttöön vastiketta vastaan tai vastikkeetta käytettäväksi aluksilla polttoaineena Suomen lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla, ei kuitenkaan meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista tai asettamista käyttöön vietäväksi ulkomaille alusten säiliöissä;

40) *meriliikenteessä käytettävällä polttoaineella* raakaöljystä saatavaa nestemäistä polttoainetta, joka on tarkoitettu käytettäväksi tai jota käytetään aluksella, mukaan lukien standardissa ISO 8217 määritellyt polttoaineet;

41) *meriliikenteessä käytettävällä dieselöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, jonka viskositeetti tai tiheys on standardin ISO 8217 taulukon 1 mukaisten DMB- ja DMC- laatujen viskositeetin tai tiheyden mukainen;

42) *meriliikenteessä käytettävällä kaasuöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, jonka viskositeetti tai tiheys on standardin ISO 8217 taulukon 1 mukaisten DMX- ja DMA -laatujen viskositeetin tai tiheyden mukainen;

43) *rikin oksidipäästöjen valvonta-alueella* merialueita, jotka IMO on määritellyt kyseiseksi valvonta-alueiksi MARPOL 73/78 yleissopimuksen VI liitteen mukaisesti;

44) *laiturissa olevalla aluksella* alusta, joka on asianmukaisesti kiinnitettynä tai ankuroituna suomalaisessa satamassa, kun sitä lastataan tai puretaan, taikka joka odottaa satamassa;

45) *päästöjen vähentämisteknologialla* pakokaasujen puhdistusjärjestelmää tai muuta teknistä menetelmää, joka on toteutettavissa sekä tarkistettavissa tai todennettavissa;

46) *kiinnittymisenestojärjestelmällä* pinoitetta, maalia, pintakäsittelyä, pintaa tai laitetta, jota käytetään aluksella vähentämään tai estämään ei-toivottujen organismien kiinnittymistä sen pintaan;

47) *VTS-viranomaisella* alusliikennepalve-

lulaissa (623/2005) tarkoitettua Liikenneviraston yksikköä, joka ylläpitää alusliikennepalvelua;

48) *säännöllisellä liikenteellä* aluksen liikennöintiä toistuvasti aikataulun tai etukäteen vahvistetun reitin mukaisesti nimettyjen satamien välillä ja käymistä vähintään kerran kahdessa viikossa sellaisessa reitin varrella sijaitsevassa suomalaisessa satamassa, johon haetaan jättöpakkoa koskevaa poikkeusta;

49) *satamalla* paikkaa tai maantieteellistä aluetta, joka on varustettu niin, että se voi pääasiallisesti ottaa vastaan aluksia, mukaan lukien kalastusalukset ja huviveneet, ei kuitenkaan paikkaa tai aluetta, jonka aluksille tarkoitettut rakenteet ja palvelut sekä käyttäjä- ja jätemäärät ovat vähäiset;

50) *sataman pitäjällä* sitä, joka vastaa sataman eri toimintojen kokonaisuuden järjestämisestä tai perii satamamaksun tai siihen verrattavan yleisen maksun sataman käyttämisestä.

3 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan alukseen, joka purjehtii Suomen vesialueella tai talousvyöhykkeellä. Poikkeuksista lain soveltamiseen sisävesialueella ja kotimaan liikenteessä säädetään jäljempänä.

Suomalaiseen alukseen tätä lakia sovelletaan myös Suomen vesialueen ja talousvyöhykkeen ulkopuolella.

Tätä lakia sovelletaan alusten tavanomaisesta toiminnasta peräisin olevien jätteiden vastaanottoon. Sen jälkeen kun aluksen tavanomaisesta toiminnasta peräisin olevat jätteet on siirretty aluksesta maihin, näihin jätteisiin sovelletaan jätelakia (1072/1993).

Tätä lakia ei sovelleta MARPOL 73/78 -yleissopimuksen 2 artiklan 3 kappaleen b kohdan ii alakohdassa tarkoitettuun vahingollisen aineen päästöön, joka suoraan aiheutuu merenpohjan kivennäisvarojen tutkimisesta, hyväksikäytöstä ja näihin liittyvästä rannikon ulkopuolella tapahtuvasta käsittelystä.

4 §

Lain soveltaminen puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen aluksiin

Tätä lakia sovelletaan puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen aluksiin, jollei niiden rakenteen tai toiminnan erikoisluonteesta muuta johdu.

Tätä lakia sovelletaan kuitenkin poikkeuksetta sellaisiin puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen aluksiin, joita käytetään säännöllisesti yleisessä liikenteessä kuljettamaan matkustajia tai lastia.

5 §

Lain soveltaminen vieraan valtion aluksiin

Tämän lain estämättä on noudatettava, mitä vieraan valtion omistaman aluksen tai sota-aluksen oikeudellisesta asemasta kansainvälisten sopimusten mukaan määrätään.

6 §

Haitallisten ja ilmaa pilaavien aineiden päästökielto

Haitallisten aineiden ja ilmaa pilaavien aineiden päästäminen aluksesta veteen tai ilmaan on kielletty siten kuin tässä laissa taikka sen nojalla säädetään tai määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Jos sellaisia haitallisia aineita, joilla on eri päästömääräykset, sekoitetaan keskenään, on noudatettava ankarimpia päästömääräyksiä.

7 §

Pysyväisluonteisella kiinteällä yhteydellä rantaan varustetut kelluvat alustat

Pysyväisluonteisella kiinteällä yhteydellä rantaan varustetuista kelluvista alustoista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen sovelletaan, mitä ympäristönsuojelulaissa (86/2000) ja jätelaissa säädetään.

Pysyväisluonteisella kiinteällä yhteydellä rantaan varustetulla kelluvalla alustalla tar-

koitetaan sellaista asuintarkoitukseen, ravintolatoimintaan, virkistykseen tai työskentelyyn tarkoitettua alusta, jolla on luonteeltaan pysyväisluonteinen kiinteä yhteys rantaan, kuten vesijohto, viemäri, sähkökaapeli tai kiinteä kulkusilta, sekä virkistykseen tarkoitettua kiinteästi ankkuroitua kelluvaa alustaa.

2 luku

Aluksista aiheutuvien öljypäästöjen ehkäiseminen

1 §

Öljyn päästökielto ja päästörajoitukset

Öljyn tai öljypitoisen seoksen päästäminen aluksesta veteen on kielletty Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä, Helsingin sopimuksessa taikka Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, öljypitoista seosta ei saa päästää veteen aluksen konehuoneesta pilssiveden suodatuslaitteiston kautta sisävesialueella tai Suomen aluevesillä alueella, joka ulottuu neljän meripeninkulman etäisyydelle lähimmästä maasta.

Öljypäästöön ei saa lisätä vettä, kemikaa-leja tai muita aineita päästörajoitusten kiertämiseksi.

2 §

Öljyn päästäminen poikkeustilanteissa

Mitä 1 §:ssä säädetään, ei koske öljyn tai öljypitoisen seoksen päästämistä veteen, jos:

1) päästäminen on tarpeen aluksen turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishengen pelastamiseksi;

2) öljyn veteen pääseminen aiheutuu aluksen tai sen varusteiden vahingoittumisesta ja kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin on ryhdytty vahingoittumisen jälkeen; tai

3) kysymys on sellaisten öljypitoisten aineiden veteen päästämisestä, joita käytetään

pilaantumisen aiheuttaman vahingon vähentämiseksi ja asianomainen vahinkojen torjuntaviranomainen on kussakin yksittäistapauksessa päättänyt aineen käytöstä.

Mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, ei koske tapauksia, joissa laivanisännän tai aluksen päällikön aikomuksena on ollut aiheuttaa vahinko tai hän on toiminut huolimattomasti tietäen, että vahinko todennäköisesti seuraisi.

3 §

Aluksen koneistotilojen rakenne- ja laitevaatimukset

Aluksen, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, öljypäästöjen ehkäisemisen varmistamiseen tarvittavien konehuoneen laitteiden, rakenteiden ja järjestelyjen tulee olla MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimusten mukaiset. Liikenteen turvallisuusvirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää poikkeuksia tässä momentissa säädetyistä vaatimuksista edellyttäen, että laite, järjestely tai rakenne täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimukset.

Suomalaisessa aluksessa, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja bruttovetoisuus alle 400, tulee olla joko pilssiveden keräämiseen tarkoitettu säiliö tai Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymän mallin mukaiset laitteet, jotka varmistavat, että poistoveden öljypitoisuus ilman laimennusta on enintään 15 miljoonasosaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisin edellytyksin muun laitteen, rakenteen tai järjestelyn samanarvoisuudesta 1 ja 2 momentissa vaaditun laitteen kanssa, jos se on yhtä tehokas kuin 1 ja 2 momentissa vaadittu laite, rakenne tai järjestely.

Öljyn kuljettaminen suomalaisen aluksen yhteentörmäyslaipion keulanpuoleisissa säiliöissä on kielletty.

4 §

Öljysäiliöaluksen lastitilojen rakenne- ja laitevaatimukset

Öljysäiliöaluksen rakenteen ja laitteiden

tulee täyttää ne vaatimukset, jotka asetetaan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä ja yksirunkoisiin öljysäiliöaluksiin sovellettavien kaksoisrunkoa tai vastaavaa rakennetta koskevien rakennevaatimusten nopeutetusta käyttöönnotosta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2978/94 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 417/2002 siihen myöhemmin tehdyine muutoksineen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä samanarvoisuuksista ja myöntää kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksia 1 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä määrätään.

5 §

Valmiussuunnitelma öljyvahingon varalle

Suomalaisella öljysäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muulla suomalaisella aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, on oltava MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukainen Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä valmiussuunnitelma öljyvahingon varalle.

6 §

Öljypäiväkirja

Öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystön kuuluvan on pidettävä öljypäiväkirjaa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muussa aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystön kuuluvan on pidettävä koneistotiloja koskevaa öljypäiväkirjaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa öljypäiväkirjan kaavan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisesti. Liikenteen turvallisuusvirasto laatii MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisesti öljypäiväkirjan mallin öljysäiliöaluksille, joiden bruttovetoisuus on alle 150.

Liikenteen turvallisuusvirastolla ja aluksen

ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa öljypäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin Liikenteen turvallisuusvirasto tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Öljypäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

7 §

IOPP-todistuskirja

Öljysäiliöaluksen, joka on kansainvälisessä liikenteessä ja jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muun aluksen, joka on kansainvälisessä liikenteessä ja jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen rakenne- ja laitemääräykset. Tästä osoituksena alukselle myönnetään kansainvälinen todistuskirja öljyn aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemisestä (*IOPP-todistuskirja*).

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen IOPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimukset. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa ulkomaisen aluksen IOPP-todistuskirjan aluksen lippuvalltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

8 §

Öljyn kuljettaminen sisävesialueella

Sisävesialueella liikennöivässä öljysäiliöaluksessa on kiellettyä kuljettaa:

- 1) raskasta polttoöljyä lastisäiliöissä; ja
- 2) mitä tahansa öljyä aluksen pohjaan tai ulkolaitaan rajoittuvissa lastisäiliöissä.

9 §

Porauslautat ja muut alustat

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liit-

teessä tarkoitettuihin kiinteisiin ja kelluviin porauslauttoihin, jotka toimivat merenpohjan kivennäisvarojen tutkimuksessa, hyödyntämisessä ja näihin liittyvässä rannikon ulkopuolella tapahtuvassa käsittelyssä, sekä muihin alustoihin sovelletaan:

- 1) 1 luvun 6 §:n 2 momentin säännöstä haitallisten aineiden sekoittamisesta;
- 2) tämän luvun 1—4 §:n säännöksiä öljypäästöistä ja niiden ehkäisemisestä; ja
- 3) tämän luvun 6 §:n 2—4 momentin säännöksiä koneistotiloja koskevasta öljypäiväkirjasta.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella öljypitoisen seoksen käsittelyyn, ominaisuuksiin ja alkuperään sekä aluksen, porauslautan tai muun alustan käyttöön liittyvistä päästörajoituksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 3 ja 4 §:ssä aluksille, porauslauttoille ja muille alustoille säädettyjä vaatimuksia koskevista poikkeuksista ja samanarvoisuuksista sekä poistoveden öljypitoisuuden käsittelylaitteita ja nesteidensiirtoa koskevista malleista;
- 2) 5 §:ssä tarkoitetun valmiussuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta;
- 3) 6 §:ssä tarkoitetun öljypäiväkirjan kaavasta; ja
- 4) 7 §:ssä tarkoitetun IOPP-todistuskirjan kaavasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitetut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

3 luku

Öljypäästömaksu

1 §

Öljypäästömaksun maksuvelvollisuus

Edellä 2 luvun 1 §:ssä tarkoitetun öljyn tai öljypitoisen seoksen päästökiellon rikkomisesta aluevesillä tai Suomen talousvyöhykkeellä määrätään seuraamusmaksu (*öljypäästömaksu*), jollei päästöä ole pidettävä määrätään ja vaikutuksiltaan vähäisenä. Kauttakulussa olevalta ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehdystä päästökiellon rikkomisesta määrätään öljypäästömaksu kuitenkin vain, jos päästöstä aiheutuu Suomen rantaviivalle tai siihen liittyville eduille taikka Suomen alumeren tai talousvyöhykkeen luonnonvaroilta huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa.

Öljypäästömaksu määrätään luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka rikkomuksen tapahtumahetkellä on aluksen omistaja tai laivanisäntä (*maksuvelvollinen*). Öljypäästömaksua ei voida määrätä aluksen omistajalle, jos tämä osoittaa laivanisännän, joka on käyttänyt alusta omistajan asemesta.

Laivanisännistöyhtiössä laivanisännät vastaavat öljypäästömaksusta yhteisvastuullisesti.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta poliisin, tullin, puolustusvoimien eikä rajavartiolaitoksen aluksiin.

2 §

Öljypäästömaksun määrä

Öljypäästömaksu määrätään päästön määrän ja aluksen bruttovetoisuuden perusteella lain liitteenä olevan maksutaulukon mukaan.

3 §

Vapautus öljypäästömaksusta

Öljypäästömaksu voidaan jättää määräämättä tai maksua voidaan alentaa, jos maksuvelvollinen osoittaa, että maksun määrääminen olisi sellaisen hätä- tai onnettomuustilanteen, johon ei voida soveltaa 2 luvun 2 §:n poikkeussäännöksiä, taikka muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi ilmeisen kohtuutonta.

4 §

Öljypäästömaksun toissijaisuus

Öljypäästömaksua ei voida määrätä sille, joka on lainvoimaisesti tuomittu rangaistukseen kyseisestä öljypäästöstä.

Öljypäästömaksun määränneen viranomaisen on hakemuksesta poistettava maksu, jos se, jolle on määrätty öljypäästömaksu, myöhemmin tuomitaan rangaistukseen samasta öljypäästöstä.

5 §

Öljypäästömaksun määrääminen

Öljypäästömaksun määrää rajavartiolaitos. Rajavartiolaitoksessa asiasta päättää merivartioston komentaja, apulaiskomentaja tai meritoimiston päällikkö.

Öljypäästömaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

6 §

Toimet öljypäästömaksun määräämisen turvaamiseksi

Öljypäästömaksun määräämiseksi voidaan ryhtyä sellaisiin asian selvittämiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin kuin tässä luvussa ja 12 luvun 9—11 §:ssä säädetään.

Rajavartiolaitos voi pysäyttää aluksen 12 luvun 9 ja 10 §:ssä säädettyillä edellytyksillä myös, jos se on perusteltua maksusaatavan

turvaamiseksi. Pysäyttämispäätös voidaan tehdä perustellusta syystä ennen maksupäättöksen tekemistä. Aluksen matkan jatkamisen ehdoksi voidaan määrätä, että rajavartiolaitokselle asetetaan riittävä rahavakuus mahdollisen maksuvelvollisuuden täyttämiseksi. Vakuuden tallettamisesta on voimassa, mitä rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa (281/1931) säädetään. Vakuus on palautettava sen asettajalle, kun edellytyksiä sen pitämiseksi ei enää ole.

Pysäyttämispäätöstä ja vakuuden asettamispäätöstä on noudatettava muutoksenhusta huolimatta. Jos öljypäästömaksun maksamisesta on asetettu vakuus tai jos ei muutoin enää ole perusteita aluksen pysäyttämiseksi, pysäytysmääräys on välittömästi peruutettava. Päätös aluksen pysäyttämiseksi on voimassa enintään 14 päivää päätöksen antamisesta lukien.

Ulkomaisen aluksen matkan jatkamiselle asetetuista ehdoista on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle.

7 §

Tilaisuus tulla kuulluksi

Ennen maksupäätöstä on aluksen omistajalle tai laivanisännälle varattava tilaisuus antaa selityksensä asian laatuun nähden riittävässä määrääjassa.

Jos 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tarkoituksen toteutuminen saattaa muuten vaarantua, asian saa ratkaista asianosaista kuulematta.

Aluksen päällikkö edustaa maksuvelvollista öljypäästömaksua koskevissa asioissa.

8 §

Virka-apu öljypäästömaksua koskevassa asiassa

Viranomaisen on annettava rajavartiolaitokselle öljypäästömaksua koskevan tehtävän suorittamiseksi sellaista tarpeellista virka-apua, jonka antamiseen se on toimivaltainen.

9 §

Oikeus saada tietoja

Jos tiedon antamisesta ei aiheudu haittaa asian selvittämislle, esitutkintaviranomaisella on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa rajavartiolaitykselle sellaisia laittoman öljypäästön esitutkinnassa esille tulleita tietoja, joilla voi olla merkitystä päätettäessä öljypäästömaksun määräämisestä samasta öljypäästöstä.

10 §

Muutoksenhakuoikeus

Maksuvelvollisella on oikeus hakea muutosta öljypäästömaksua koskevaan päätöseen sekä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun päätöseen valittamalla Helsingin kärjäoikeudessa toimivaan merioikeuteen.

Merioikeus on päätösvaltainen merilain (674/1994) 21 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettussa kokoonpanossa.

11 §

Valituksen tekeminen

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä, kun päätös valitusosoituksineen on annettu maksuvelvolliselle tiedoksi. Valituskirjelmä toimitetaan rajavartiolaitykselle.

Rajavartiolaityksen on viipymättä toimitettava valituskirjelmä Helsingin kärjäoikeuden kansliaan sekä liitettävä siihen jäljennökset kertyneestä asiakirja-aineistosta ja oma lausumansa. Asiakirjoja kärjäoikeudelle toimitettaessa on ilmoitettava, milloin valituskirjelmä on saapunut.

Valitus tulee vireille merioikeudessa silloin, kun 2 momentissa tarkoitettut asiakirjat saapuvat tuomioistuimen kansliaan. Tuomioistuimen on viivytyksettä annettava valittajalle ja rajavartiolaitykselle tieto käsittelyn ajasta ja paikasta sekä valittajan poissaolon seurauksista.

Jos valittaja on toimittanut valituskirjelmän määrääjassa suoraan toimivaltaiseen

tuomioistuimeen, hän ei menetä puhevaltaansa.

12 §

Menettely merioikeudessa

Merioikeuden on valituksen ja muun asiassa saadun selvityksen perusteella tutkittava, onko öljypäästömaksun määräämiselle ollut edellytyksiä. Asian käsittelystä on soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäynnistä rikosasiassa säädetään.

Asia merioikeudessa käsiteltäessä rajavartiolaityksen tulee näyttää toteen sellaiset tarpeelliset seikat, jotka ovat olleet perusteena öljypäästömaksun määräämiselle. Merioikeuden on huolehdittava siitä, että asia tulee perusteellisesti käsitellyksi.

Päätöksentekijän tai häntä edustavan virkamiehen on oltava läsnä merioikeudessa valitusta käsiteltäessä. Valituksen tekijällä on oikeus olla läsnä merioikeudessa. Asia voidaan tutkia ja ratkaista valituksen tekijän poissaolosta huolimatta, jos:

- 1) merioikeus ei pidä valituksen tekijän henkilökohtaista kuulemistä tarpeellisena; ja
- 2) valituksen tekijä on kutsuttu merioikeuteen sillä uhalla, että asia voidaan tutkia ja ratkaista valituksen tekijän poissaolosta huolimatta.

13 §

Jatkovalitus

Muutosta merioikeuden ratkaisuun haetaan hovioikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäymiskaassa säädetään. Merioikeuden päätökseen aluksen pysäyttämistä ja vakuuden asettamista koskevassa asiassa ei saa hakea muutosta valittamalla.

Asian käsittelystä hovioikeudessa ja muutoksenhausta korkeimpaan oikeuteen on soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 26 ja 30 luvussa säädetään. Hovioikeuden on valitusasiaa käsiteltäessä varattava rajavartiolaitykselle tilaisuus tulla kuuluksi valituksen johdosta ja tarvittaessa esittää selvitystä asiassa.

Rajavartiolaitoksella on oikeus oikeuskäytännön yhtenäisyyden ylläpitämiseksi hakea muutosta merioikeuden ja hovioikeuden tämän lain nojalla tekemään ratkaisuun, jos merioikeus tai hovioikeus on muuttanut rajavartiolaitoksen päätöstä tai kumonnut sen.

14 §

Öljypäästömaksun määräämisen määräaika

Öljypäästömaksua ei voida määrätä, kun päästöstä on kulunut kolme vuotta.

15 §

Öljypäästömaksun täytäntöönpano

Maksupäätös pannaan täytäntöön sen jälkeen, kun se on tullut lainvoimaiseksi.

16 §

Öljypäästömaksun maksamisen määräaika ja korko

Öljypäästömaksu on maksettava 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Maksettavaksi erääntyneelle öljypäästömaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

17 §

Öljypäästömaksun täytäntöönpanosta vastaava viranomais

Öljypäästömaksua koskevan päätöksen täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Rajavartiolaitoksen ja tuomioistuimen on ilmoitettava päätöksestään Oikeusrekisterikeskukselle. Oikeusrekisterikeskukselle on il-

moitettava myös päätöksestä, jolla öljypäästömaksua on alennettu tai maksu on poistettu.

4 luku

Aluksista aiheutuvien haitallisten nestemäisten aineiden päästöjen ehkäiseminen

1 §

Haitallisten nestemäisten aineiden luokitus

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen 6 säännön mukaisesti luokkiin X, Y tai Z kuuluvien haitallisten nestemäisten aineiden kuljettamiseen sovelletaan mainitun liitteen määräyksiä.

Jos nestemäinen aine ei kuulu luokkaan X, Y tai Z, aine arvioidaan II liitteen mukaisesti sen kuljettamiseen sovellettavien menettelyjen arvioimiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta myöntää haitallisen nestemäisen aineen luokitusta koskevan poikkeuksen, kun kyseistä ainetta kuljetetaan kotimaan liikenteessä edellyttäen, että luokitussäännösten noudattaminen aiheuttaisi kohtuutonta hankaluutta tai kohtuuttomia kustannuksia ja olisi vähäiseen ympäristölle aiheutuvan vahingon vaaraan nähden aiheutonta.

2 §

Haitallisen nestemäisen aineen päästökielto ja päästörajoitukset

Haitallisen nestemäisen aineen päästäminen aluksesta veteen on kielletty Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä, Helsingin sopimuksessa taikka Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Haitallisen nestemäisen aineen ja sitä sisältävän seoksen tyhjentäminen veteen suomalaisesta aluksesta Etelämantereen alueella on kielletty.

3 §

Haitallisen nestemäisen aineen päästäminen poikkeustilanteissa

Mitä 2 §:ssä säädetään, ei koske haitallisen nestemäisen aineen päästämistä veteen, jos:

1) päästäminen on tarpeen aluksen turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishengen pelastamiseksi;

2) haitallisen nestemäisen aineen veteen pääseminen aiheutuu aluksen tai sen varusteiden vahingoittumisesta ja kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin on ryhdytty vahingoittumisen jälkeen; tai

3) kysymys on sellaisten haitallisten nestemäisten aineiden veteen päästämistä, joita käytetään pilaantumisen aiheuttaman vahingon vähentämiseksi ja asianomainen vahinkojen torjuntaviranomainen on kussakin yksittäistapauksessa päättänyt aineen käytöstä.

Mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, ei koske tapauksia, joissa laivanisännän tai aluksen päällikön aikomuksena on ollut aiheuttaa vahinko tai hän on toiminut huolimattomasti tietäen, että vahinko todennäköisesti seuraisi.

4 §

Kemikaalisäiliöaluksen rakenne- ja laitevaatimukset

Edellä 1 §:ssä tarkoitettuihin luokkiin X, Y tai Z kuuluvia haitallisia nestemäisiä aineita kuljettavan kemikaalisäiliöaluksen tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä kemikaalisäiliöalukselle asetetut vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy kemikaalisäiliöalusten pumppaus- ja putkistojärjestelyjen suorituskykytestit siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää vapautuksia ja kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksia 1 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista sekä määrätä samanarvoisuuksista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

5 §

Valmiussuunnitelma meriympäristövahingon varalle

Kemikaalisäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, on oltava valmiussuunnitelma haitallisen nestemäisen aineen aiheuttaman meriympäristövahingon varalle siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu suunnitelma voidaan yhdistää 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettua öljyvahingon varalle laaditun valmiussuunnitelman kanssa valmiussuunnitelmaksi aluksen aiheuttaman meriympäristövahingon varalle.

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy 1 ja 2 momentissa tarkoitettua valmiussuunnitelmat.

6 §

Menettelytapaohjekirja

Kemikaalisäiliöaluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystöön kuuluvan on pidettävä menettelytapaohjekirjaa aluksen tyhjennystä ja pesua varten siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta aluksen menettelytapaohjekirjan edellyttäen, että se täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen vaatimukset.

7 §

Lastipäiväkirja

Kemikaalisäiliöaluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystöön kuuluvan on pidettävä lastipäiväkirjaa lastia koskevista toimenpiteistä ja lastin tyhjentämisessä tapahtuneista vahingoista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirastolla ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa lastipäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluk-

sen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin Liikenteen turvallisuusvirasto tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Lastipäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa lastipäiväkirjan kaavan.

8 §

Muut haitallisten nestemäisten aineiden kuljetuksen todistuskirjat

Kemikaalisäiliöaluksella on oltava todistuskirja siitä, että alus täyttää Kansainvälisen merenkulkujärjestön nestemäisten vaarallisten kemikaalien merikuljetussäännösten (*IBC-säännöstö*) tai kemikaalien irtolastikuljetussäännösten (*BCH-säännöstö*) vaatimukset.

Kemikaalisäiliöaluksella on oltava todistuskirja siitä, että alus täyttää kaikki Kansainvälisen merenkulkujärjestön kansainvälisen kemikaalialussäännösten 3 tyyppin alusta koskevat vaatimukset, lastisäiliön sijaintia lukuun ottamatta, siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kirjallisesta hakemuksesta 1 tai 2 momentissa tarkoitetun todistuskirjan edellyttäen, että alus täyttää II liitteen vaatimukset. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa todistuskirjan myös ulkomaiselle alukselle sen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräjäksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

9 §

Lastin purkaminen ja säiliön pesun valvonta

Kemikaalisäiliöaluksen päällikkö vastaa siitä, että haitallinen nestemäinen aine puretaan, säiliöt ja putkistot puhdistetaan, pesuvesi tyhjennetään ja merkinnät lastipäiväkirjaan tehdään MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen ja Helsingin sopimuksen määräysten mukaisesti.

Satamissa, joissa lastataan tai puretaan haitallisia nestemäisiä aineita, Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttamien tarkastajien on tarkastettava, että eri luokkiin kuuluvien lastien lastaus ja purkaminen, alusten säiliöiden ja putkistojen pesu, merkinnät lastipäiväkirjaan ja muut näihin verrattavat toimenpiteet suoritetaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen ja Helsingin sopimuksen mukaisesti. Alus vastaa tarkastuksen kustannuksista.

Aluksen asiamiehen tulee tiedottaa Liikenteen turvallisuusvirastolle satamassa tapahtuvasta luokkaan X tai Y kuuluvan haitallisen nestemäisen aineen purkamisesta. Ilmoitus tulee tehdä hyvissä ajoin ja mikäli mahdollista vähintään 48 tuntia ennen aiottua purkamista.

Esipesuun ja lastitilojen tuulettamiseen sovelletaan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen määräyksiä. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa vapautuksia esipesusta ja määräyksiä lastin jäännösten tuulettamisesta II liitteen mukaisesti.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitettuista haitallisten nestemäisten aineiden luokittelusta;

2) 2 ja 9 §:ssä tarkoitetuista päästörajoituksista lastin purkamisen, esipesuvaatimusten, poistoveden pitoisuuksien, säiliön pesun valvonnan, lastitilojen tuulettamisen ja poistoveden tyhjennysolosuhteiden osalta; ja

3) 4 §:ssä tarkoitetuista kemikaalisäiliöaluksille asetettavista rakenteellisista vaatimuksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan yhteisön

säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 4 §:ssä tarkoitetuista poikkeuksista, vapautuksista ja samanarvoisuuksista;
- 2) 5 §:ssä tarkoitettusta valmiussuunnitelmasta;
- 3) 6 §:ssä tarkoitettusta menettelytapaohjekirjasta;
- 4) 7 §:ssä tarkoitettusta lastipäiväkirjasta; ja
- 5) 8 §:ssä tarkoitetuista todistuskirjoista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut säännökset ja 2 momentissa tarkoitettut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

5 luku

Aluksista aiheutuvien käymäläjätevesipäästöjen ehkäiseminen

1 §

Käymäläjäteveden päästökielto ja päästörajoitus

Käsittelemättömän ja käsitellyn käymäläjäteveden päästäminen aluksesta veteen on kielletty Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteessä, Helsingin sopimuksessa taikka Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

2 §

Käymäläjäteveden päästäminen poikkeus-tilanteissa

Mitä 1 §:ssä säädetään, ei koske käymäläjäteveden päästämistä veteen, jos:

- 1) päästäminen on tarpeen aluksen tai sillä olevien turvallisuuden varmistamiseksi taikka ihmishengen pelastamiseksi; tai
- 2) käymäläjäteveden päästäminen aiheutuu aluksen tai sen varusteiden vaurioitumisesta ja kaikkiin kohtuullisiin varotoimenpiteisiin

veteen pääsyn estämiseksi tai vähentämiseksi on ryhdytty ennen vaurioitumista ja sen jälkeen.

3 §

Alusta koskevat vaatimukset

Aluksen, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka saa kuljettaa yli 15 henkilöä, tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Käymälällä varustetun suomalaisen aluksen, joka ei täytä 1 momentin edellytyksiä eikä ole huvivene, tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

4 §

Huvivenettä koskevat vaatimukset

Käymälällä varustettu huvivene on varustettava käymäläjätevettä varten käymäläjärjestelmällä Helsingin sopimuksen IV liitteen 5 säännön mukaisesti siten, että aluksella on oltava toiminnassa käymäläjäteveden keräily-säiliö tai käymäläjäteveden käsittelylaitteisto, joka on MARPOL 73/78 -yleissopimuksen mukainen. Huviveneen vesikäymälä on liitettävä käymäläjäteveden keräily-säiliöön tai käymäläjäteveden käsittelylaitteistoon.

5 §

ISPP-todistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka saa kuljettaa yli 15 henkilöä, tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen mukaiset vaatimukset. Tästä osoituksena alukselle annetaan käymäläjäteveden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemisestä annettu kansainvälinen todistuskirja (*ISPP-todistuskirja*).

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen ISPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa ulkomaisen aluksen

ISPP-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

6 §

Poikkeuksen myöntäminen käymäläjäteveden päästökiellosta

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää Helsingin sopimuksen IV liitteen mukaisilla edellytyksillä poikkeuksen kiellosta tai rajoituksesta päästää käsittelemätöntä käymäläjätevettä veteen sekä käymäläjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta Suomen vesialueella, jos poikkeus ei ole Suomen kansainvälisten velvoitteiden tai Euroopan yhteisön säädösten vastainen ja poikkeuksen merkitys on vesiensuojelun kannalta vähäinen.

Edellä 1 momentissa mainittujen edellytysten lisäksi poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) kyseessä on huvivene tai muu alus, jonka bruttovetoisuus on alle 400, tai alus, joka saa kuljettaa enintään 15 matkustajaa;

2) alus on rakennettu ennen 1 päivää tammikuuta 2000; ja

3) päästökiellon noudattamiseen tarvittavan laitteiston asentaminen on teknisesti vaikeaa tai asentamisesta aiheutuvat kustannukset ovat aluksen arvoon nähden kohtuuttoman suuret.

Liikenteen turvallisuusviraston on lähetettävä tiedot tässä pykälässä tarkoitetuista päästöistä Itämeren suojelukomissiolle.

7 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisen alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitetuista käymäläjäteveden päästökiellosta ja päästörajoituksesta;

2) siitä, minkälainen käymäläjätevesi katsotaan 1 §:ssä tarkoitettulla tavalla käsitellyksi;

3) 3 ja 4 §:ssä tarkoitetuista aluksille ja huviveneille säädetyistä vaatimuksista; ja

4) 6 §:ssä tarkoitetuista päästökieltoa koskevista poikkeuksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tarkemman säännökset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

6 luku

Aluksista aiheutuvien kiinteän jätteen päästöjen ehkäiseminen

1 §

Kiinteän jätteen veteen poistamiskielto ja poistamisrajoitus

Kiinteän jätteen poistaminen aluksesta veteen on kielletty Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä, Helsingin sopimuksessa taikka Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Kiinteän jätteen poistaminen veteen suomalaiselta alukselta tai kiinteältä ja kelluvalta alustalta, jota käytetään merenpohjan kivennäisvarojen tutkimisessa, hyväksikäytössä ja niihin liittyvässä rannikon ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa, on kielletty siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä, Helsingin sopimuksessa tai Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti tyyppihyväksyä kiinteän jätteen hionnuslaitteistoja, joita käytettäessä voidaan noudattaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä tarkoitettuja lievempiä määräyksiä kiinteän jätteen veteen hävittämisestä.

2 §

Kiinteän jätteen poistaminen poikkeus-tilanteissa

Mitä 1 §:ssä säädetään, ei koske kiinteän jätteen poistamista veteen, jos:

1) poistaminen on tarpeen aluksen tai sillä olevien turvallisuuden varmistamiseksi taikka ihmishengen pelastamiseksi;

2) kiinteän jätteen veteen poistaminen aiheutuu aluksen tai sen varusteiden vaurioitumisesta edellyttäen, että kaikkiin kohtuullisiin varotoimenpiteisiin veteen pääsyn estämiseksi tai vähentämiseksi on ryhdytty ennen vaurioitumista ja sen jälkeen; tai

3) kiinteän jätteen veteen poistaminen johtuu synteettisten kalaverkkojen katoamisesta vahingossa, jos kaikkiin kohtuullisiin varotoimenpiteisiin on ryhdytty kalaverkkojen katoamisen estämiseksi.

3 §

Kiinteän jätteen veteen poistamisen kiellosta ja rajoittamisesta ilmoittava kyltti

Aluksella, jonka pituus on vähintään 12 metriä, on oltava näkyvällä paikalla MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä tarkoitettu kyltti siitä, että aluksella noudatetaan V liitteen 3 ja 5 säännössä edellytetyt kiinteän jätteen käsittelyä koskevia vaatimuksia. Kyltti laaditaan aluksen työkielellä ja kansainvälisillä matkoilla lisäksi joko englanniksi, ranskaksi tai espanjaksi.

4 §

Aluksen jätehuoltosuunnitelma

Aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, sekä aluksella, joka on rekisteröity kuljettamaan vähintään 15 henkilöä, on oltava MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä tarkoitettu aluksen työkielellä laadittu jätehuoltosuunnitelma kiinteiden jätteiden käsittelemiseksi. Miehistön on noudatettava aluksen jätehuoltosuunnitelmaa.

5 §

Aluksen jätepäiväkirja

Suomalaisessa aluksessa ja Suomen satamaan saapuvassa kansainvälisessä liikenteessä olevassa ulkomaisessa aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka on rekisteröity kuljettamaan vähintään 15 henkilöä, sekä kiinteällä tai kelluvalla alustalla on aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystöön kuuluvan pidettävä kiinteistä jätteistä jätepäiväkirjaa.

Jätepäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kaksi vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

Liikenteen turvallisuusvirastolla ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa jätepäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin Liikenteen turvallisuusvirasto tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa jätepäiväkirjan kaavan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti myöntää yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksen aluksen jätepäiväkirjan pitämisestä.

6 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella 1 §:ssä tarkoitetuista poistamiskiellosta ja poistamisrajoituksesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen, Hel-

singin sopimuksen, tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitetun kiinteän jätteen poistamisrajoituksen noudattamiseksi tarvittavia hienonnuksilaitteistoja koskevista tyyppihyväksynnöistä; ja

2) 5 §:ssä tarkoitetusta aluksen jätepäiväkirjan kaavasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitetut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

7 luku

Aluksista aiheutuvan ilman pilaantumisen ehkäiseminen

1 §

Ilmaa pilaavien aineiden päästökielto ja päästörajoitus

Ilmaa pilaavien aineiden päästäminen aluksista on kielletty Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisista aluksista myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä, Helsingin sopimuksessa taikka Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

2 §

Öljy- ja kemikaalisäiliöaluksilta haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästökielto ja päästörajoitus

Öljy- ja kemikaalisäiliöaluksilta haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästäminen voidaan 15 §:ssä säädetyn mukaisesti kieltää tai päästämistä voidaan rajoittaa Suomen alueella sijaitsevassa satamassa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen taikka Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden tai Euroopan yhteisön säädösten mukaisesti.

3 §

Otsonikerrosta heikentävien aineiden käytön rajoittaminen ja kieltäminen

Aluksessa käytettäviä otsonikerrosta heikentäviä aineita koskevista rajoituksista ja kielloista säädetään ympäristönsuojelulaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä, jollei asiasta säädetä Euroopan yhteisön säädöksissä.

4 §

Ilmaa pilaavien aineiden päästäminen poikkeustilanteessa

Tässä luvussa säädettyjä päästökieltoja ja päästörajoituksia ei sovelleta:

1) toimiin, jotka ovat tarpeen aluksen turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishengen pelastamiseksi;

2) aluksen tai sen varusteiden vahingoittumisesta aiheutuneisiin päästöihin, jos kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin päästön ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi on ryhdytty vahingoittumisen jälkeen eikä laivanisäntä tai aluksen päällikkö ole aiheuttanut vahinkoa tahallisesti tai toiminut huolimattomasti tietäen, että vahinko todennäköisesti seuraisi.

5 §

Aluksen laitteita koskevat vaatimukset

Aluksen dieselmoottorin sekä sen pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien on oltava Euroopan yhteisön säädösten vaatimusten mukaiset. Jos dieselmoottorin lähtöteho on yli 130 kilowattia, puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien on oltava myös MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimusten mukaiset.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai sen valtuuttama hyväksytty luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen dieselmoottorin sekä pakokaasujen puhdistuslaitteet ja puhdistusmenetelmät edellyttäen, että ne täyttävät MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä tietyn laitteen, aineen, välineen tai kojeen tehokkuuteen perustuvista samanarvoisuuk-

sista ja myöntää kirjallisesta hakemuksesta yksittäistapauksessa poikkeuksia siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä määrätään ja Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

6 §

IAPP-todistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, on oltava ilman pilaantumisen ehkäisemisestä annettu todistuskirja (*IAPP-todistuskirja*), jonka mukaan alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen määräykset.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen IAPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa ulkomaisen aluksen IAPP-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

7 §

Polttoaineiden laatuvaatimukset

Aluksella käytettävien polttoaineiden tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan yhteisön säädösten mukaiset vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia ei kuitenkaan sovelleta tutkimus- ja testaustarkoituksiin tarkoitettuihin polttoaineisiin eikä sellaisella aluksella käytettäviin polttoaineisiin, joilla käytetään hyväksyttyä puhdistusjärjestelmää tai muuta hyväksyttyä teknistä menetelmää, joka täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset.

8 §

Polttoaineen määritysmenetelmät

Meriliikenteen polttoaineiden vaatimusten mukaisuus määritetään käyttäen menetelmiä,

joiden tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä, Helsingin sopimuksessa, Euroopan yhteisön säädöksissä ja Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa asetetut vaatimukset.

9 §

Polttoaineen luovutustodistus ja polttoainenäytteet

Aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, on oltava polttoaineen toimittajan antama MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen mukainen polttoaineen luovutustodistus, johon on liitetty polttoainenäyte. Todistus ja näyte on säilytettävä aluksella MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen mukaisesti.

10 §

Uuden päästöjä vähentämisteknologian koekäyttö

Uuden päästöjä vähentämisteknologian koekäytön tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan yhteisön säädösten mukaiset vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää kirjallisesta hakemuksesta luvan koekäytölle edellyttäen, että 1 momentissa tarkoitettujen vaatimukset täyttyvät. Lupa voidaan myöntää enintään 18 kuukaudeksi.

Koekäytön tulokset on toimitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle, joka saattaa ne yleisesti nähtäville kuuden kuukauden kuluessa koekäytön päättymisestä.

11 §

Jätteen polttaminen aluksella

Aluksen tavanomaisesta toiminnasta syntyvän jätteen polttaminen aluksella on Suomen vesialueella kielletty.

Alusten tavanomaisesta toiminnasta syntyvän jätteen polttaminen Suomen talousvyöhykkeellä ja suomalaisilla aluksilla myös Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella on sallittu vain aluksen jätteenpolttouuneissa. MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä määrätään ja Euroopan yhteisön sää-

döksissä säädetään aineista, joiden polttaminen on kielletty Suomen talousvyöhykkeellä ja suomalaisilla aluksilla myös Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella.

Aluksen jätteenpolttouunin tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset.

12 §

Meriliikenteen polttoaineiden valvonta

Tullilaitos valvoo Suomesta alukselle toimitettavien meriliikenteen polttoaineiden rikkipitoisuusvaatimusten noudattamista ottamalla edustavan määrän näytteitä polttoaineiden varastoilta ja jakeluasemilta, analysoimalla näytteet ja raportoimalla tuloksista Suomen ympäristökeskukselle.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo aluksissa käytettäviä polttoaineita koskevien vaatimusten noudattamista.

13 §

Meriliikenteessä käytettäviä polttoaineita koskeva raportointi

Meriliikenteen polttoaineiden valmistajilla, myyjillä ja maahantuojilla on velvollisuus antaa tietoja Liikenteen turvallisuusvirastolle ja Suomen ympäristökeskukselle Suomessa markkinoille saatettujen meriliikenteen polttoaineiden määrästä ja laadusta siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ja Euroopan yhteisön säädöksissä määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto ja Suomen ympäristökeskus raportoivat meriliikenteessä käytettävistä polttoaineista Euroopan yhteisön komissiolle siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ja Euroopan yhteisöjen säädöksissä määrätään.

14 §

Määräaikainen poikkeus polttoaineen laatuvaatimuksesta

Ympäristöministeriö voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää määräaikaisen poikkeuksen tämän luvun mukaisesta polttoaineen laatuvaatimuksesta MARPOL 73/78 -yleissopi-

muksen VI liitteessä määrätyillä ja Euroopan yhteisön säädöksissä säädetyillä perusteilla. Poikkeus on voimassa enintään kuusi kuukautta kerrallaan.

15 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitetuista päästökiellosta ja päästörajoituksesta;

2) 2 §:ssä tarkoitetuista päästökiellosta ja päästörajoituksesta;

3) 5 §:ssä tarkoitetuista aluksella käytettävien moottoreiden päästövaatimuksista ja moottoreissa käytettävistä pakokaasujen puhdistuslaitteista ja puhdistusmenetelmistä sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden käytöstä aiheutuvista päästöistä veteen;

4) 5 §:ssä tarkoitetuista alusten moottoreiden sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien vaatimustenmukaisuudesta myönnettävistä poikkeuksista;

5) 6 §:ssä tarkoitettu IAPP-todistuskirjasta;

6) 7—9 §:ssä tarkoitetuista aluksilla käytettävän polttoaineen laatuvaatimuksista, polttoaineen laadun määrittämisestä, polttoaineen luovutustodistuksesta ja sen antamisesta sekä näihin liittyvän tarkkailun ja valvonnan järjestämisestä;

7) 10 §:ssä tarkoitettu uuden päästöjen vähentämisteknologian koekäytöstä;

8) 11 §:ssä tarkoitetuista aineista, joiden poltto on kielletty Suomen talousvyöhykkeellä ja suomalaisella aluksella myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella;

9) 10 ja 13 §:ssä tarkoitettu toiminnanharjoittajan velvollisuudesta luovuttaa tietoja polttoaineen määrästä ja laadusta, rikkipitoisuudesta ja päästöjen vähentämisteknologian koekäytön tuloksista asetuksessa säädettä-

välle viranomaiselle tämän luvun mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi; sekä

10) 14 §:ssä tarkoitetun polttoaineen laatuvaatimuksista myönnettävän määräaikaisen poikkeuksen tarkemmista perusteista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Hel-singin sopimuksen tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella 5 §:n 3 momentissa tarkoitetuista moottoreiden sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien vaatimustenmukaisuudesta myönnettävistä tietyn laitteen, aineen, välineen tai koojeen tehokkuuteen perustuvista samanarvoisuuksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitetut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

8 luku

Aluksen tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevat muut Suomea sitovat kansainväliset velvoitteet

1 §

Aluksen suojaamiseen käytettävien haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien käytön kieltö

Aluksen suojaamiseen käytettävien haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien käytön kiellosta Euroopan yhteisön jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten sekä Euroopan yhteisön jäsenvaltion alueella sijaitseviin satamiin tai offshore-terminaaleihin saapuvien muun lipun alla purjehtivien alusten suojaamiseen säädetään TBT-asetuksessa.

Aluksen suojaamiseen käytettävien haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien käyttö AFS-yleissopimuksen osapuolen lipun alla purjehtivien alusten suojaamiseen on kielletty sisävesialueella, Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisten alusten

osalta myös niiden ulkopuolella siten kuin AFS-yleissopimuksessa määrätään.

2 §

AFS -ilmoitus

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaanottaa suomalaista alusta koskevat AFS-ilmoitukset.

3 §

Tietojen toimittaminen

AFS-yleissopimuksen edellyttämien tietojen toimittamisesta Kansainväliselle merenkulkujärjestölle vastaa Liikenteen turvallisuusvirasto. Suomen ympäristökeskus toimittaa tiedot kansallisen lainsäädännön mukaan hyväksytyistä, rajoitetuista tai kielletyistä kiinnittymisenestojärjestelmistä Liikenteen turvallisuusvirastolle.

9 luku

Jätteiden vastaanotto satamassa

1 §

Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa

Sataman pitäjän on huolehdittava siitä, että satamassa on laitteet, jotka riittävät vastaanottamaan satamaa käyttäviltä aluksilta tulevat, sataman pitäjän huolehdittaviksi jätettävät:

- 1) öljypitoiset jätteet;
- 2) haitallisia nestemäisiä aineita sisältävät jätteet;
- 3) käymäläjätevedet;
- 4) kiinteät jätteet;
- 5) pakokaasujen puhdistusjätteet, joiden päästäminen ympäristöön on MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen mukaan kiellettyä; sekä
- 6) lastijätteet.

Öljysatamassa on lisäksi oltava laitteet, jotka ovat riittävät vastaanottamaan tällaista satamaa käyttäviltä säiliöaluksilta tulevat öljyiset painolasti- ja säiliönpesuvedet.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen haitallisten nestemäisten aineiden vastaanottolaitteiden hankkimisesta ja käytöstä

sekä kertyvien jätteiden ja seosten kuljetuksesta ja käsittelystä vastaa kuljetettavan aineen maahantuoja tai muu vastaanottaja taikka viejä tai muu lähettäjä.

Pääosin huviveneliikennettä palvelevan sataman (*huvivenesatama*) pitäjän velvollisuus ottaa vastaan jätteitä aluksista koskee satamaa, jossa on vähintään 50 venepaikkaa tai jonka yhteydessä on vähintään viidenkymmenen huviveneen talvitelakointipaikka ja jossa peritään maksua tai muuta korvausta venepaikasta. Huvivenesataman pitäjä voi sopia toisen satamanpitäjän kanssa satamien yhteisen vastaanottoaikan ylläpidosta, jolloin satamia pidetään tältä osin yhtenä satamana.

2 §

Jätteiden vastaanottojärjestelyt korjaussatamassa

Sataman pitäjän on huolehdittava siitä, että satamassa, jossa suoritetaan alusten korjauksia (*korjaussatama*) on 1 §:ssä säädettyjen vastaanottolaitteiden lisäksi riittävät vastaanottolaitteet ottamaan vastaan satamaa käyttäviltä aluksilta tulevat otsonikerrosta heikentävät aineet ja tällaisia aineita sisältävät varusteet, kun niitä poistetaan alukselta.

Korjaussatamassa on oltava tarvittaessa käytettävissä laitteet, jotka lisäksi ovat riittävät vastaanottamaan tällaista satamaa käyttäviltä säiliöaluksilta tulevat öljyiset painolasti- ja säiliönpesuvedet.

Korjaussataman pitäjän tulee lisäksi järjestää riittävät vastaanottolaitteet korjattaviksi tulevia kemikaalisäiliöaluksia varten.

3 §

Sataman jätehuoltosuunnitelma

Sataman pitäjän on laadittava sataman jätehuoltosuunnitelma 1 §:ssä tarkoitettujen aluksista peräisin olevien jätteiden jätehuollon järjestämiseksi. Huvivenesatama voi tehdä toisen huvivenesataman kanssa yhteisen jätehuoltosuunnitelman, joka voi koskea yhtä tai useampaa jätelajia.

Sataman jätehuoltosuunnitelmassa esitetty-

jen toimien, kuten jätteiden vastaanoton, keräyksen, varastoinnin, käsittelyn ja hyödyntämisen suunnittelussa, on otettava huomioon sataman koko ja luonne sekä satamaa käyttävät alustyypit. Suunnitelmassa on lisäksi edellytettävä, että jätehuollon toteuttamiseksi tarpeellisia toimia on seurattava, havaitut puutteet on korjattava viivytyksettä ja jätehuollon toimia on kehitettävä jatkuvasti.

Satamassa on noudatettava jätehuoltosuunnitelmaa sen jälkeen, kun se on hyväksytty.

4 §

Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen

Sataman jätehuoltosuunnitelma esitetään hyväksyttäväksi sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella satama sijaitsee. Huvivenesataman jätehuoltosuunnitelma on kuitenkin esitettävä hyväksyttäväksi sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella huvivenesatama sijaitsee.

Sataman jätehuoltosuunnitelma on tarkistettava, jos satamaan jätettävien jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Jos jätehuoltosuunnitelmaa ei ole ollut tarpeen tarkistaa kolmen vuoden kuluessa sen hyväksymisestä, sataman pitäjän on lähetettävä asianomaiselle valvontaviranomaiselle ilmoitus, että jätehuoltosuunnitelma on edelleen voimassa. Valvontaviranomaisen kehoituksesta jätehuoltosuunnitelmaa on tarkistettava. Kehotuksessa on mainittava, miltä osin jätehuoltosuunnitelmaa on tarkistettava.

Sataman jätehuoltosuunnitelma on hyväksyttävä, jos jätteiden vastaanotto ja vastaanottolaitteet täyttävät tämän luvun ja 10 luvun sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset.

Kun sataman jätehuoltosuunnitelma on hyväksytty, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on merkittävä suunnitelma ympäristönsuojelulain mukaiseen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Sataman pitäjälle on lähetettävä ote rekisteriin tehdystä merkinnästä.

5 §

Sataman jätehuoltosuunnitelmasta kuuleminen ja tiedottaminen

Ennen sataman jätehuoltosuunnitelman esittämistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hyväksyttäväksi, sataman pitäjän on varattava satamaa käyttävien alusten haltijoille, heidän edustajilleen ja muille tahoille, joille jätehuoltosuunnitelmalla voi olla vaikutusta, tilaisuus lausua mielipiteensä sataman jätehuoltosuunnitelmasta tai sen tarkistamisesta. Jätehuoltosuunnitelman luonnos on oltava nähtävillä sataman pitäjän toimipaikassa ja muulla tarkoituksenmukaisella tavalla vähintään 14 päivän ajan sataman toiminta-aikana. Nähtävillä pitämisestä on ilmoitettava sataman käyttäjille ja muille tahoille ilmoitustaululla. Lisäksi nähtävillä pitämisestä on ilmoitettava sähköisen viestinnän kotisivuilla, sähköistä tiedonvälitystä apuna käyttäen, kirjeitse tai joillain muulla tiedon antamiseen soveltuvalla tarkoituksenmukaisella tavalla.

Sataman pitäjän tulee saattaa satamaa käyttävien alusten edustajien saataville tiedot sataman jätehuoltojärjestelyistä sekä jätehuoltomaksuista niin, että kaikki sataman merkittävät käyttäjäryhmät saavat tiedon niistä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi sataman jätehuoltosuunnitelmaan hyväksyessään tarvittaessa määrätä, millä kielillä tiedot on annettava sataman käyttäjien edustajille.

6 §

Tarpeettoman viivytyksen välttäminen

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu aluksilta peräisin olevien jätteiden vastaanotto on järjestettävä siten, ettei aluksille aiheudu tarpeetonta viivytystä.

7 §

Raportointi

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten, Liikenteen turvallisuusviraston ja satamien on toimitettava aluksella syntyvän jätteen ja lastijäämien vastaanottolaitteista satamissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/59/EY, jäljempänä

alusjätedirektiivi, tarkoitetut tiedot Suomen ympäristökeskukselle, jonka tehtävänä on koota raportit lähetettäväksi Euroopan yhteisöjen komissiolle.

8 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä:

1) 1 §:ssä tarkoitetuista jätteiden vastaanottojärjestelyistä satamassa;

2) 2 §:ssä tarkoitetuista jätteiden vastaanottojärjestelyistä korjaussatamassa; ja

3) 3 §:ssä tarkoitettua sataman jätehuoltosuunnitelman rakenteesta ja sisällöstä.

Edellä 1 momentin nojalla annetut tarkemmat säännökset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

10 luku

Jätteiden jättäminen satamaan

1 §

Velvollisuus jättää alusjätteet ja lastijätteet

Suomalaisen aluksen, joka saapuu Itämeren tai Euroopan yhteisön alueella olevaan satamaan, ja muun kuin suomalaisen aluksen, joka saapuu Suomen alueella olevaan satamaan, on ennen kuin alus lähtee satamasta jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanottolaitteisiin kaikki alusjätteensä ja lastijätteensä.

Jos huvivenesataman alueella ei ole vastaanottolaitetta, huviveneestä peräisin olevat jätteet tulee jättää muuhun maissa olevaan asianmukaiseen vastaanottolaitteeseen, jollei jätteitä voida tämän lain mukaisesti jättää alukseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus jättää jätteet ei kuitenkaan koske:

1) valtioneuvoston asetuksella säädettäviä vähäisiä määriä jätettä;

2) tapauksia, joissa jätteiden jättäminen sa-

tamaan aluksesta riippumattomasta syystä aiheuttaa alukselle tarpeetonta viivytystä; lisäksi edellytetään, että aluksella on riittävät erilliset säilytystilat kaikelle alukselle kertyneelle ja aiotun matkan aikana kertyvälle alusjätteelle ja lastijätteelle; tai

3) käymäläjäteveden jättämistä aluksilta, joiden käymäläjätevesitankeissa on tilaa seuraavaan satamaan suuntautuvaa matkaa varten.

Edellä 3 momentissa säädetyn estämättä Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa edellyttää, että alukselta toimitetaan kaikki jätteet satamaan ennen aluksen lähtöä satamasta, jos seuraavat edellytykset ovat olemassa:

1) on olemassa vaara, että jätteet päästetään veteen; ja

2) on perusteltua aihetta olettaa, että siinä satamassa, jonne jätteet aiotaan toimittaa, ei ole asianmukaisia vastaanottolaitteita eikä ole tiedossa, mihin satamaan jätteet aiotaan toimittaa.

Aluksen päällikkö vastaa siitä, että aluksella noudatetaan tässä luvussa ja sen nojalla säädettyjä velvollisuuksia.

2 §

Alusjätteistä ja lastijätteistä perittävät maksut

Sataman pitäjä perii jätehuollosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi maksun jokaiselta satamassa käyvältä alukselta siitä riippumatta, jättääkö alus satamaan jätettä vai ei. Maksun tulee kattaa seuraavien alusjätteiden jätehuollon kustannukset:

1) öljypitoiset jätteet;

2) kiinteä jäte lastijätettä lukuun ottamatta; ja

3) käymäläjätevesi.

Satamanpitäjä perii jätehuollosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi maksun myös niiltä satamassa käyviltä aluksilta, jotka jättävät lastijätettä sataman vastaanottolaitteisiin.

Maksut voivat sisältyä aluksilta perittävään satamamaksuun. Sataman tulee ilmoittaa maksun määrä ja sen perusteet. Maksut voidaan porrastaa esimerkiksi alustyyppin, alusluokan tai aluksen kokoluokan mukaan,

mutta maksujen suuruus ei saa riippua siitä, kuinka paljon jätettä alus jättää satamaan. Maksuista voidaan myöntää alennusta, jos aluksella käytetään laitteita, menetelmiä tai sellaista hyvälaatuista polttoainetta, joiden ansiosta aluksen maihin jättämän jätteen määrä on tavallista vähäisempi tai se on hyödynnettävissä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua maksua ei kuitenkaan peritä kalastusaluksilta eikä huviveneiltä, jotka saavat kuljettaa enintään 12 matkustajaa. Maksua ei myöskään peritä niiltä aluksilta, jotka Liikenteen turvallisuusvirasto on tämän luvun 4 §:n nojalla vapauttanut alusjätteiden ja lastijätteiden jättöpaikosta.

3 §

Alusjätteistä ja lastijätteistä ilmoittaminen

Suomen alueella olevaan satamaan saapuvan aluksen päällikön tai tämän tehtävään valtuuttaman henkilön on annettava tulosataman pitäjälle alusjätteitä ja lastijätteitä koskeva ilmoitus. Ilmoitus on annettava vähintään 24 tuntia ennen satamaan saapumista tai välittömästi edellisestä satamasta lähdettäessä, jos matka-aika on alle 24 tuntia. Jos aluksen lopullinen tulosatama selviää alle 24 tuntia ennen tähän satamaan saapumista, ilmoitus on annettava välittömästi lopullisen tulosataman selvitettyä. Tiedot on pidettävä aluksella vähintään seuraavaan käyntisatamaan asti, ja ne on pyynnöstä esitettävä EU:n jäsenvaltion viranomaisille.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske kalastusaluksia eikä huviveneitä, jotka saavat kuljettaa enintään 12 matkustajaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo alusjätedirektiivin täytäntöönpanoa tarkastaen ilmoituksia sekä aluksia siten kuin direktiivissä säädetään. Sataman on huolehdittava siitä, että alusjätteistä tehdyt ilmoitukset ovat valvontaa varten Liikenteen turvallisuusviraston käytettävissä. Ilmoitukset voidaan välittää alukselta satamalle ja satamalta Liikenteen turvallisuusvirastoon sähköistä käyttöyhteyttä apuna käyttäen.

4 §

Poikkeus jätteiden jättöpakosta ja ilmoitusvelvollisuudesta

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää 1 §:ssä tarkoitettua alusjätteiden ja lastijätteiden jättöpakkoa ja 3 §:ssä tarkoitettua alusjätteistä ja lastijätteistä ilmoittamista koskevan poikkeuksen alukselle, joka on säännöllisessä liikenteessä siten, että se liikennöi toistuvasti aikataulun tai etukäteen vahvistetun reitin mukaisesti nimettyjen satamien välillä ja käy vähintään kerran kahdessa viikossa yhdessä nimetyssä reitin varrella sijaitsevassa suomalaisessa satamassa. Poikkeus voidaan myöntää myös alukselle, joka on risteilyliikenteessä tai muussa liikenteessä lähtien ja saapuen samaan suomalaiseen satamaan poikkeamatta muissa satamissa. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, että aluksella on jätehuoltosopimus pätevän jätehuoltoyrityksen tai sataman kanssa. Liikenteen turvallisuusvirastolle on toimitettava päätöksessä tarkemmin määrättyllä tavalla selvitys siitä, että alus käyttää pääosin jätehuoltosopimuksen mukaisia palveluita. Poikkeus myönnetään määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava päätöksestä niille satamille, joita päätös koskee.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle myönnettyistä vapautuksista säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa.

5 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä 1 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista edellytyksistä olla jättämättä jätteitä satamaan.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, Helsingin sopi-

muksen tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä 3 §:ssä tarkoitettujen jätteistä ilmoittamisen tavasta.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tarkemmat säännökset ja tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

11 luku

Aluksen päällikön velvollisuudet vaaratilanteessa

1 §

Öljyvahingosta tai sen vaarasta ilmoittaminen ja välittömiin torjuntatoimiin ryhtyminen

Jos öljyä on päässyt aluksesta veteen tai öljyvuodon vaara aluksen karilleajon tai konevian, yhteentörmäyksen taikka muun merivahingon takia on uhkaamassa, aluksen päällikön on ilmoitettava öljyvahingosta tai sen vaarasta välittömästi asianomaiselle meripelastuskeskukselle, meripelastuslohkokeskukselle, hätäkeskukselle tai VTS-viranomaiselle. Suomalaisen aluksen päällikön on ilmoitettava Suomen vesialueen tai talousvyöhykkeen ulkopuolella öljyvahingosta tai sen vaarasta lähimmän rantavaltion viranomaiselle. Aluksen päällikön on lisäksi ryhdyttävä sellaisiin välittömiin torjuntatoimiin, joita häneltä kohtuudella voidaan vaatia.

Jos suomalaisen aluksen päällikkö Suomen aluevesillä tai Suomen talousvyöhykkeellä havaitsee vedessä öljyä niin suuren määrän, että sen takia sää- ja muut olosuhteet huomioon ottaen uhkaa öljyvahingon vaara, hänen on ilmoitettava havainnosta asianomaiselle meripelastuskeskukselle, meripelastuslohkokeskukselle, hätäkeskukselle tai VTS-viranomaiselle taikka Suomen vesialueen tai talousvyöhykkeen ulkopuolella lähimmän rantavaltion viranomaiselle. Jos aluksen miehistöön tai päällystöön kuuluva tekee vastaavan havainnon, hän on velvollinen ilmoittamaan asiasta aluksen päällikölle.

Aluksen päällikön ei kuitenkaan tarvitse tehdä 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, jos on ilmeistä, että 2 momentissa tarkoitettujen

viranomaiset ovat jo saaneet tapauksesta tiedon.

2 §

Muun haitallisen aineen päästöstä tai sen vaarasta ilmoittaminen ja välittömiin torjuntatoimiin ryhtyminen

Jos aluksesta aiheutuu Suomen vesialueella tai Suomen talousvyöhykkeellä lainvastainen muun haitallisen aineen kuin öljyn päästö veteen, aluksen päällikön on ilman viivytystä ilmoitettava asianomaiselle meripelastuskeskukselle, meripelastuslohkokeskukselle, hätäkeskukselle tai VTS-viranomaiselle asioista, jotka koskevat alusta, sen tilaa, sijaintia, lastia ja tapahtuman laatua, sekä ryhdyttävä sellaisiin välittömiin torjuntatoimiin, joita hänetä kohtuudella voidaan vaatia.

Vähintään 15 metrin pituisen aluksen päällikön on ilmoitettava asianomaiselle meripelastuskeskukselle, meripelastuslohkokeskukselle, hätäkeskukselle tai VTS-viranomaiselle 1 momentissa tarkoitetuista seikoista myös tilanteissa, joissa päästöä ei ole tapahtunut, mutta päästön mahdollisuus on olemassa. Tämä koskee tapauksia, joissa alus on vaurioitunut, aluksen lasti on siirtynyt tai aluksen koneisto tai varusteet ovat vioittuneet tavalla, joka heikentää navigoinnin turvallisuutta.

Suomen vesialueen ja Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella suomalaisen aluksen päällikön on tehtävä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus lähimmän rantavaltion viranomaiselle.

Jos aluksen päällikkö on estynyt antamasta tässä pykälässä tarkoitettua ilmoitusta, aluksen omistajan, rahtaajan, käyttäjän tai liikennöitsijän tai heidän asiamiehensä on otettava vastatakseen aluksen päällikölle kuuluvasta ilmoitusvelvollisuudesta.

3 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, Euroopan yhteisön säädösten, Helsingin sopimuksen tai Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöön panemiseksi tarkempia sää-

nöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitettu öljyvahingosta ja sen vaarasta ilmoittamisen tavasta; ja

2) 2 §:ssä tarkoitettu muun haitallisen aineen päästöstä ja sen vaarasta ilmoittamisen tavasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tarkemman säännökset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

12 luku

Valvonta ja hallintopakko

1 §

Valvontaviranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat Liikenteen turvallisuusvirasto, Suomen ympäristökeskus, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, rajavartiolaitos, tullilaitos ja poliisi.

Liikenne- ja viestintäministeriö ja ympäristöministeriö huolehtivat tämän lain mukaisen toiminnan yleisestä ohjauksesta, seurannasta ja kehittämisestä hallinnonalallaan.

2 §

Liikenteen turvallisuusviraston valvontatehtävät

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista siltä osin kuin säännökset tai määräykset koskevat:

- 1) alusta ja sen rakennetta sekä lastia;
- 2) aluksen polttoainetta ja sen laatua;
- 3) aluksesta ilmaan ja veteen meneviä päästöjä;
- 4) aluksen suojaamiseen käytettäviä haitallisia kiinnittymisenestojärjestelmiä;
- 5) aluksen varusteita;
- 6) aluksen käyttöä;
- 7) aluksen todistuskirjaa ja muita asiakirjoja;
- 8) aluksen päällikön tai muun miehistön ilmoitusvelvollisuutta;

9) velvollisuutta jättää alusjätteet satamaan.

Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirastolle kuuluu muu tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonta, jollei muualla tässä laissa toisin säädetä.

Liikenteen turvallisuusvirasto on johtava valvontaviranomainen valvonnassa, joka koskee aluksesta veteen menevistä päästöistä tässä laissa ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista sisävesialueella.

3 §

Suomen ympäristökeskuksen valvontatehtävät

Suomen ympäristökeskus on johtava valvontaviranomainen valvonnassa, joka koskee aluksesta veteen menevistä päästöistä tässä laissa ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä.

4 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvontatehtävät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo toimialueellaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista siltä osin kuin säännökset ja määräykset koskevat:

- 1) sataman jätehuoltosuunnittelua;
- 2) aluksesta peräisin olevien jätteiden vastaanottolaitteita satamassa; ja
- 3) sataman jätehuoltoa koskevia maksuja.

Valvontatehtävä koskee erityisesti sellaisia kauppamerenkulun satamia, joilla pitää olla ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa.

5 §

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävät

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

valvoo erityisesti huvivenezatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa.

6 §

Rajavartiolaitoksen valvontatehtävät

Rajavartiolaitos valvoo aluksesta veteen meneviä päästöjä koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä.

7 §

Tullilaitoksen valvontatehtävät

Tullilaitos valvoo Suomessa markkinoille saatettavien polttoaineiden laatua koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

8 §

Poliisin valvontatehtävät

Poliisi valvoo aluksesta veteen meneviä päästöjä koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista sisävesialueella sekä Suomen aluevesillä.

9 §

Virka-apu

Ilmatieteen laitoksen, Suomen ympäristökeskuksen, puolustusvoimien ja aluehallintoviraston on annettava valvontaviranomaiselle tämän lain mukaisen tehtävän suorittamiseksi sellaista tarpeellista virka-apua, jonka antamiseen se on toimivaltainen.

Virka-avusta öljypäästömaksua koskevassa asiassa säädetään 3 luvun 8 §:ssä.

10 §

Aluksen rakenteisiin, varusteisiin, laitteisiin, toimintoihin ja järjestelyihin kohdistuva valvonta

Aluksen rakenteisiin, varusteisiin, laitteisiin, toimintoihin ja järjestelyihin kohdistuvasta valvonnasta ja siihen liittyvistä tarkastuksista ja muista toimenpiteistä Suomen vesialueella ja suomalaisen aluksen osalta myös Suomen vesialueen ulkopuolella säädetään alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa (370/1995).

11 §

Tapahtuneiden päästöjen selvittäminen sekä toiminta välittömän vesien pilaantumisen vaaran ollessa käsillä

Liikenteen turvallisuusvirastolla sekä rajavartiolaitoksella ja poliisilla on oikeus tapahtuneiden päästöjen tai haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien selvittämiseksi suorittaa suomalaisella aluksella tarkastuksia ja ottaa näytteitä vedessä havaitun öljyn tai muun haitallisen aineen alkuperän selvittämiseksi. Sama koskee ulkomaista alusta sen ollessa satamassa tai ankkurissa Suomen vesialueella tai sen purjehtiessa Suomen vesialueella. Suomen aluemerellä purjehtivaan ulkomaiseen alukseen kohdistuvista toimenpiteistä säädetään kuitenkin 12 §:ssä.

Jos tapahtuneiden päästöjen tai haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien selvittäminen sitä vaatii tai on perusteltua syytä epäillä, että aluksen matkaan jostakin muusta kuin aluksen rakenteisiin, varusteisiin, laitteisiin, toimintoihin ja järjestelyihin liittyvästä syystä liittyy välitön vesien pilaantumisen vaara, Liikenteen turvallisuusvirasto sekä rajavartiolaitos ja poliisi voivat pysäyttää aluksen sen ollessa satamassa tai ankkurissa Suomen vesialueella. Sama koskee suomalaista alusta sen purjehtiessa Suomen vesialueella tai sen ulkopuolella ja ulkomaista alusta sen purjehtiessa Suomen vesialueella. Suomen aluemerellä purjehtivaan ulkomaiseen alukseen kohdistuvista toimenpiteistä säädetään kuitenkin 12 §:ssä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut toi-

menpiteet koskevat 1 luvun 4 §:n säännös huomioon ottaen vain soveltuvin osin puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen aluksia.

Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

12 §

Oikeus suorittaa tarkastuksia, saada tietoja ja pysäyttää alus Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä

Kun on perusteltua syytä epäillä, että Suomen aluemerellä kulkeva ulkomainen alus on ollessaan Suomen aluemerellä aiheuttanut päästöjä tai käyttänyt haitallista kiinnittymisenestojärjestelmää, Liikenteen turvallisuusvirasto sekä rajavartiolaitos ja poliisi voivat ryhtyä kaikkiin 11 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Kun on perusteltua syytä epäillä, että Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä kulkevalta ulkomaiselta alukselta on Suomen talousvyöhykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, Liikenteen turvallisuusvirastolla sekä rajavartiolaitoksella ja poliisilla on oikeus saada alukselta tietoja aluksesta, aluksen rekisteröintisatamasta, satamasta, jossa se on viimeksi käynyt, ja satamasta, jonne se on matkalla, sekä muita tietoja sen toteamiseksi, onko säännöksiä rikottu.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa Liikenteen turvallisuusvirasto sekä rajavartiolaitos ja poliisi voivat tarkastaa aluksen, jos momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta seuraa huomattava päästö, joka aiheuttaa merkittävää meriympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, ja alus on kieltäytynyt antamasta tietoja tai aluksen antamat tiedot ovat selvästi ristiriidassa tosiasiallisen tilanteen kanssa ja olosuhteet muutoin antavat aihetta tarkastukseen.

Liikenteen turvallisuusvirasto sekä rajavartiolaitos ja poliisi voivat pysäyttää Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä kulkevan ulkomaisen aluksen, jos on ilmeistä, että alukselta on Suomen talousvyöhykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä siten, että päästöstä aiheutuu Suomen rantaviivalle tai siihen liittyville eduille

taikka Suomen aluemeran tai talousvyöhykkeen luonnonvaroille huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa.

Edellä 2—4 momentissa säädetyn edellytyksin momenteissa tarkoitettujen toimenpiteiden voidaan kohdistaa myös sellaiseen Suomen talousvyöhykkeellä kulkevaan ulkomaiseen alukseen, jolta epäillään rikotun tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä Suomen aluemerellä.

Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

13 §

Velvollisuus välttää aiheetonta viivytystä ja vähemmän haitan periaate

Edellä 11 ja 12 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden on suoritettava siten, ettei alukselle aiheudu tarpeetonta viivytystä.

Ulkomaisen aluksen tarkastus tulee rajoittaa sellaisten todistusten ja muiden asiakirjojen tarkastamiseen, joita alukselta Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten mukaan vaaditaan, tai aluksen muiden vastaavien asiakirjojen tarkastamiseen. Aluksen saa tarkastaa tarkemmin vasta ensin mainitun tarkastuksen jälkeen ja silloinkin vain, jos on perusteltua syytä epäillä, että aluksen tai sen varusteiden kunto poikkeaa olennaisesti asiakirjojen tiedoista tai asiakirjojen tiedot eivät riitä vahvistamaan tai todentamaan epäiltyä säännösten rikkomista taikka aluksessa ei ole voimassa olevia vaadittavia todistuksia tai asiakirjoja.

Vaikka 11 ja 12 §:n mukaisesti suoritetuista tutkimuksista ilmenee, että ulkomaiselta alukselta on rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, aluksen tulee viipymättä antaa jatkaa matkaansa.

Jos meriympäristölle aiheutuu kohtuutonta vahingonvaaraa siitä, että 12 §:n 4 momentin nojalla Suomen talousvyöhykkeellä pysäytetyn aluksen annetaan jatkaa matkaansa, Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää matkan jatkamisen tai asettaa matkan jatkamisen ehdoksi, että alus siirretään lähimmälle sopivalle korjaustelakalle. Päätöksestä, jolla matkan jatkaminen on kielletty tai tehty ehdolli-

seksi, on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle.

Tarkastuksen toimittamisesta ulkomaisella aluksella sekä aluksen pysäyttamisestä ja sen käytön rajoittamisesta on lisäksi voimassa, mitä alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa säädetään.

14 §

Vakuuden asettaminen

Jos on ilmeistä, että alukselta on Suomen aluevesillä tai talousvyöhykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä siten, että Suomen rantaviivalle tai siihen liittyville eduille taikka Suomen aluemeran tai talousvyöhykkeen luonnonvaroille aiheutuu huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa, aluksen matkan jatkamisen ehdoksi voidaan määrätä, että aluksen puolesta on asetettava riittävä vakuus mahdollisen korvausvelvollisuuden täyttämiseksi.

Vakuuden asettamisesta ja sen määrästä päättää Suomen ympäristökeskus. Päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Vakuuden tallettamisesta on voimassa, mitä rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa säädetään. Vakuus on palautettava sen asettajalle, kun edellytyksiä sen pitämiseksi ei enää ole.

Ulkomaisen aluksen matkan jatkamiselle asetetuista ehdoista on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle.

15 §

Hallintopakko

Liikenteen turvallisuusvirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voivat tämän lain mukaiseen toimivaltaansa kuuluvassa asiassa:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka

sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;

2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;

3) määrätä 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristöennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta.

16 §

Uhkasakko, teettämisuha ja keskeyttämisuha

Liikenteen turvallisuusvirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voivat asettaa tämän lain nojalla antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

17 §

Valvontaviranomaisen toimintavelvollisuus aluksen rikkoessa velvollisuutta jättää jätteet satamaan tai päästäessä ympäristöä pilaavia aineita

Jos on selvää näyttöä siitä, että alus on rikkonut velvollisuuttaan jättää alusjätteet ja lastijätteet satamaan, Liikenteen turvallisuusviraston on pysäytettävä alus tai, jos satama, jossa alus seuraavaksi käy, on toisessa valtiossa, ilmoitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle siten kuin alusjätedirektiivissä säädetään.

Jos aluksen on havaittu päästäneen öljyä tai haitallisia nestemäisiä aineita Suomen vesialueella, talousvyöhykkeellä tai aavalla merellä, Suomen ympäristökeskuksen, rajavartiolaitoksen tai Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava havaitsemastaan päästöstä satamalle, jossa alus seuraavaksi käy, ja aluksen lippuvaltiolle sekä pyydettyä ryhtymään toimiin päästön johdosta sen mukaan kuin säädetään alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista

määrättävistä seuraamuksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2005/35/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

18 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Liikenteen turvallisuusviraston, Suomen ympäristökeskuksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, rajavartiolaitoksen, tullilaitoksen ja poliisin tehtävistä valvontaviranomaisina ja niiden välisestä työnjaosta.

13 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Maksu, palkkiot ja kustannusten korvaaminen

Tässä laissa tarkoitetuista viranomaissuoritteista sekä viranomaisen tarkastustoimenpiteistä perittäviin maksuihin sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään. Tarkempia säännöksiä valtion viranomaisille perittävistä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Kunnalle tämän lain mukaan kuuluvista viranomaistehtävistä voidaan periä maksu, jonka perusteen on soveltuvin osin vastattava valtion maksuperustelakia. Kunnalle perittävän maksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa.

Aluksen tarkastuksen tilaajan on maksettava nimetylle tarkastajalle palkkio tämän suorittamasta tähän lakiin tai sen perusteella annettuihin säännöksiin tai määräyksiin perustuvasta toimenpiteestä tai sellaisen perusteella annettavasta asiakirjasta. Palkkion suuruuden määräytymiseen sovelletaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisuudesta käytöstä annetussa laissa (1686/2009) säädetään nimetylle katsastajalle ja aluksenmittaajalle maksettavasta palkkiosta. Tarkempia säännöksiä palkkion suuruudesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyllä tarkastajalla on oikeus saada tilaalajalta korvaus matkakuluistaan sekä päivärahaa valtion matkustussäännön mukaan. Jos alus ei ole satamalaiturissa, nimetty tarkastaja on kuljetettava alukseen tai hänellä on oikeus saada korvaus kuljetuksen järjestämisestä aiheutuvista kuluistaan.

Tässä pykälässä tarkoitetut maksut, palkkiot ja kustannusten korvaukset saadaan periä maksuvelvolliselta siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

2 §

Nimetyt tarkastajan pätevyysvaatimukset, nimeäminen ja hyvän hallinnon vaatimukset

Liikenteen turvallisuusviraston tehtävään nimeämän tarkastajan pätevyysvaatimuksiin sekä nimityskirjan myöntämiseen ja peruuttamiseen sovelletaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisuudesta käytöstä annetussa laissa säädetään nimitystä katsastajasta. Tarkempia säännöksiä nimetyt tarkastajan pätevyysvaatimuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyt tarkastajan on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Alusten tekniset asiakirjat on kuitenkin annettava aluksessa sillä kielellä, jolla tekniset asiakirjat aluksessa laaditaan.

Liikenteen turvallisuusviraston tehtävään nimeämää tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

3 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä ympäristön turmelemisesta, jollei siihen ole syyllystytt huolimattomuudesta ulkomaiselta

alukselta, säädetään rikoslain (39/1889) 48 luvun 1—4 §:ssä.

Joka muulla tavoin kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tahallaan tai huolimattomuudesta toimii vastoin

1) 2 luvun 1 §:n mukaista öljyn päästökieltoa ja päästörajoitusta,

2) 2 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentin ja 4 §:n mukaisia öljysäiliöaluksia koskevia vaatimuksia,

3) 2 luvun 3 §:n 4 momentin ja 8 §:n mukaisia öljyn kuljettamista koskevia kieltoja,

4) 4 luvun 2 §:n mukaista haitallisten nestemäisten aineiden päästökieltoa ja päästörajoitusta,

5) 4 luvun 4 §:n mukaisia kemikaalisäiliöaluksia koskevia rakenne- ja laitevaatimuksia;

6) 5 luvun 1 §:n mukaista käymäläjäteveden päästökieltoa ja päästörajoitusta,

7) 6 luvun 1 §:n mukaista kiinteän jätteen veteen poistamiskieltoa ja poistamisrajoitusta,

8) 7 luvun 5 ja 7 §:n sekä 11 §:n 3 momentin mukaisia ilmaan menevien päästöjen rajoittamiseksi vaadittuja laitevaatimuksia kuten dieselmoottoreita ja jätteenpolttouuneja koskevia vaatimuksia tai polttoaineita koskevia vaatimuksia,

9) 7 luvun 11 §:n 1 ja 2 momentin mukaista jätteen polttokieltoa ja päästörajoitusta,

10) 8 luvun 1 §:n mukaista haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien käytön kielltoa,

11) 9 luvun 1 ja 2 §:n mukaista sataman vastaanottolaitteiden järjestämisvelvollisuutta,

12) 10 luvun 1 §:n mukaista velvollisuutta jättää jätteet satamaan,

13) 10 luvun 3 §:n mukaista jätteistä ilmoittamisvelvollisuutta,

14) 11 luvun 1 §:n mukaista öljyvahingosta tai sen vaarasta ilmoittamisvelvollisuutta taikka,

15) 11 luvun 2 §:n mukaista muun haitallisen aineen kuin öljyn päästöstä tai sen vaarasta ilmoittamisvelvollisuutta,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *merenkulun ympäristön-suojelurikkomuksesta* sakkoon.

Sitä, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla, teettämishallalla tai keskeyttämishallalla tehostettua velvoitetta tai kieltoa, ei voida tuomita 2 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

Edellä 2 momentissa rangaistavaksi säädetystä menettelystä tuomitaan rangaistukseen se, jonka velvollisuuksien vastainen teko tai laiminlyönti on. Tätä arvioitaessa on otettava huomioon asianomaisen asema, hänen tehtäviensä ja toimivaltuuksiansa laatu ja laajuus sekä muutenkin hänen osuutensa lainvastaisen tilan syntyyn ja jatkumiseen.

4 §

Velvollisuus ilmoittaa aluksen lippuvaltiolle

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava viipymättä ulkomaiseen alukseen kohdistuvasta 12 luvun 11 ja 12 §:n mukaisesta menettelystä aluksen lippuvaltiolle. Jos kyse on Suomen vesialueella tehdystä teosta, vain oikeudenkäyntiin liittyvät tiedot on ilmoitettava.

5 §

Oikeus pakkokeinojen käyttöön Suomen talousvyöhykkeellä ulkomaista alusta kohtaan

Tutkittaessa sellaista 3 §:ssä tarkoitettua rikoslain 48 luvun 1—4 §:ssä rangaistavaksi säädettyä tekoa, josta rikoslain 48 luvun 10 §:n mukaan rangaistuksena voidaan tuomita vain sakkoa, oikeus pakkokeinojen käyttöön määräytyy rikoslain 48 luvun 1—4 §:ssä säädettyjen rangaistusasteikkojen perusteella.

6 §

Rikosoikeudellinen toimivalta ulkomaisen aluksen osalta

Sen estämättä, mitä rikoslain 1 luvussa säädetään 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomiseen sovelletaan Suomen lakia myös, kun teko on tehty ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä.

Jos 3 §:ssä tarkoitettu teko on tehty ulko-

maiselta alukselta sen ollessa Suomen talousvyöhykkeellä, rikosasiaa ei saa tutkia Suomessa ilman valtakunnansyyttäjän syytemääräystä, ellei kysymyksessä ole jokin rikoslain 1 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu tapaus.

Jos ulkomainen alus ei ole tullut vapaaehtoisesti suomalaiseen satamaan tai ollut vapaaehtoisesti ankkurissa Suomen vesialueella, 2 momentissa tarkoitettu teosta saa nostaa syytteen vain, jos päästöstä on aiheutunut huomattavaa vahinkoa tai vahingon vaaraa Suomen rantaviivalle taikka siihen liittyville eduille tai Suomen aluemereren tai talousvyöhykkeen luonnonvaroilta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu teosta ei saa nostaa syytettä, jos aluksen lippuvaltio ryhtyy oikeudellisiin toimiin rangaistuksen määräämiseksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun esitutkinta on aloitettu Suomessa. Kun lippuvaltion käynnistämät oikeudelliset toimet on saatu päätökseen, menettely Suomessa on päätettävä.

Syytteen 2 momentissa tarkoitettu teosta saa nostaa 4 momentin estämättä, jos teosta on aiheutunut Suomelle rantavaltiona huomattavaa vahinkoa tai jos aluksen lippuvaltio on toistuvasti laiminlyönyt velvollisuutensa panna tehokkaasti täytäntöön velvoitteet, jotka koskevat sen lipun alla purjehtivilta aluksilta tehtyjä, aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemistä koskevien kansainvälisten sopimusten vastaisia tekoja.

7 §

Oikaisuvaatimus

Asianosainen saa hakea oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta, jos päätös koskee:

1) Liikenteen turvallisuusviraston tekemää aluksen tarkastusta tai alusta koskevaa muuta tämän lain nojalla annettua asiakirjaa taikka Liikenteen turvallisuusviraston nimeämän tarkastajan aluksen tarkastuksen johdosta antamaa päätöstä; tai

2) Liikenteen turvallisuusviraston nimeämän tarkastajan tämän lain mukaisesta toimuksesta, päätöksestä tai todistuskirjasta määräämää maksua.

Päätökseen, johon saa hakea oikaisua, ei

saa hakea valittamalla muutosta. Päätökseen on liitettävä ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Oikaisua on haettava 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta tai maksun määräämisestä.

Liikenteen turvallisuusviraston on ratkaistava tässä pykälässä tarkoitettu oikaisuvaatimus kahden kuukauden kuluessa oikaisuvaatimuksen vireilletulosta. Päätös oikaisuvaatimukseen on kuitenkin annettava 14 päivän kuluessa oikaisuvaatimuksen vireilletulosta, jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin.

8 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin 3 luvun 5 §:ssä, 12 luvun 14 ja 16 §:ssä sekä tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Jos Liikenteen turvallisuusvirasto ei ole antanut oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä sille tämän luvun 7 §:n 3 momentissa varatussa määräajassa, lasketaan valituksen tekemiselle varattu määräaika tämän luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuna määräajan päättymisestä.

Jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin, valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

9 §

Päätöksen täytäntöönpano

Oikaisuvaatimuksen käsittely tai muutoksenhaku ei estä päätöksen täytäntöönpanoa, ellei oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen tai valitusviranomainen toisin määrää.

Öljypäästömaksun maksupäätöksen täytäntöönpanosta säädetään 3 luvun 15 §:ssä.

10 §

Toimivaltainen tuomioistuin

Toimivaltaisena tuomioistuimena tiettyä

alusta tai siitä aiheutuneeksi väitettyä ympäristön pilaantumista koskevassa asiassa, jossa tätä lakia on sovellettava, on merilain 21 luvun 1 §:ssä mainittu kärjäoikeus (*merioikeus*), jonka tuomiopiirissä oikeudenkäynnin aiheuttanut tapahtuma on sattunut. Jos tapahtuma on sattunut aluksen ollessa matkalla, voidaan asia panna vireille myös siinä merioikeudessa, jonka tuomiopiirissä olevaan samaan alus ensimmäiseksi saapuu.

Milloin tämän luvun 3 §:ssä tarkoitettu teko on tapahtunut Suomen talousvyöhykkeellä, rikosasia käsitellään merioikeudessa. Toimivaltainen merioikeus on se, jonka tuomiopiiriä lähinnä rikos voidaan katsoa tehdyksi soveltaen, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Tätä pykälää sovellettaessa näiden merioikeuksien tuomiopiirien rajojen katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

Milloin tämän luvun 3 §:ssä tarkoitettu teko on tapahtunut Suomen alueen ulkopuolella muualla kuin Suomen talousvyöhykkeellä, rikosasia käsitellään Helsingin kärjäoikeudessa.

11 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Tällä lailla kumotaan aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä 16 päivänä maaliskuuta 1979 annettu laki (300/1979) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Seuraavat asetukset jäävät kuitenkin voimaan:

1) alusten katsastuksista 3 päivänä joulukuuta 1999 annettu asetus (1123/1999);

2) laivavarusteista 4 päivänä joulukuuta 1998 annettu asetus (925/1998); ja

3) kemikaali- ja kaasusäiliöaluksista 26 päivänä maaliskuuta 1982 annettu asetus (244/1982).

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

7090

N:o 1672

12 §

Siirtymäsäännös

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ol-

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

leen lain nojalla myönnetyt määräaikaiset todistuskirjat, samanarvoisuudet, poikkeusluvut ja muut luvat ovat voimassa tämän lain mukaisina määräajan loppuun.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

Öljypäästömaksu (€) aluksen bruttovetoisuuden perusteella

Öljypäästö litroissa	Aluksen bruttovetoisuus (GT)			
		3 001— 15 000 GT	15 001— 50 000 GT	>50 000 GT
vähemmän kuin 50	4 278 €	6 417 €	8 556 €	10 695 €
50—1 000	8 556 €	12 834 €	17 112 €	21 389 €
1 000	8 556 €	12 834 €	17 112 €	21 389 €
sekä jokaiselta alkavalta 1 000 litralta, joka ylittää 1 000 litraa	684 €	1 027 €	1 369 €	1 711 €
26 000	25 667 €	38 501 €	51 335 €	64 168 €
sekä jokaiselta alkavalta 1 000 litralta, joka ylittää 26 000 litraa	684 €	1 027 €	1 369 €	2 053 €
101 000	77 002 €	115 503 €	154 004 €	218 172 €
sekä jokaiselta alkavalta 1 000 litralta, joka ylittää 101 000 litraa	171 €	257 €	342 €	513 €
>501 000	145 448 €	218 172 €	290 896 €	423 510 €
sekä jokaiselta alkavalta 1 000 litralta, joka ylittää 501 000 litraa	86 €	128 €	171 €	257 €

N:o 1673

Öljyvahinkojen torjuntalaki

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tavoite

Tämän lain tavoitteena on, että:

- 1) maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen ja aluksista aiheutuvien öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaan varaudutaan asianmukaisesti;
- 2) mahdolliset vahingot torjutaan nopeasti ja tehokkaasti; ja
- 3) vahinkojen seuraukset korjataan niin, että ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Lain tavoitteena on selkeyttää viranomais-
ten ja muiden tahojen tehtävät ja vastuut öljy-
vahinkojen ja aluksista aiheutuvien kemikaa-
livahinkojen torjunnassa.

2 §

Lain soveltamisala

Lakia sovelletaan maa-alueella tapahtuvien
öljyvahinkojen sekä Suomen vesialueella ja

talousvyöhykkeellä aluksista aiheutuvien
öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaan ja
torjuntaan varautumiseen sekä vahinkojen
seurausten korjaamiseen. Lisäksi laissa sää-
detään kansainvälisen virka-avun antamisesta
ja pyytämisestä.

Aluksista aiheutuvien öljyvahinkojen ja
kemikaalivahinkojen torjuntaan sovelletaan
lisäksi, mitä siitä on sovittu Suomea sitovissa
kansainvälisissä meriympäristövahinkojen
torjuntaa koskevissa sopimuksissa.

Muun vaarallisen aineen kuin öljyn maa-
alueella ympäristölle aiheuttamien vahinko-
jen torjuntaan sovelletaan pelastuslakia
(468/2003).

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodois-
saan, raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte
ja jalostetut tuotteet mukaan luettuina, sekä
öljypitoista seosta ja jätettä;
- 2) *muulla haitallisella aineella* muuta sel-
laista ainetta kuin öljyä, jonka joutuminen
mereen saattaa aiheuttaa pilaantumista;
- 3) *aluksella* merenkulun ympäristönsuoje-
lulain (1672/2009) 1 luvun 2 §:n 14 kohdassa
tarkoitettua vesikulkuneuvoa;

4) *maa-alueen öljyvahingolla* sellaista maa-alueella tapahtuvaa vahinkoa tai haittaa, jonka maahan tai veteen joutunut öljy aiheuttaa ihmiselle tai ympäristölle liikaamalla, turmelemalla tai pilaamalla maaperää, vesiä, kasvillisuutta, eläimistöä, laitteita tai rakenteita;

5) *alusöljyvahingolla* aluksesta aiheutuvaa tapahtumaa tai samaa alkuperää olevaa tapahtumasarjaa, joka johtaa tai saattaa johtaa öljypäästöön ja joka vaarantaa tai saattaa vaarantaa vesistön tai meriympäristön taikka rannikon tilan tai niihin liittyviä etuja, ja joka vaatii kiireellisesti suoritettavia toimia;

6) *öljyvahingolla* maa-alueen öljyvahinkoa ja alusöljyvahinkoa;

7) *aluskemikaalivahingolla* aluksesta merialueella aiheutuvaa tapahtumaa tai samaa alkuperää olevaa tapahtumasarjaa, joka johtaa tai saattaa johtaa muun haitallisen aineen kuin öljyn päästöön ja joka vaarantaa tai saattaa vaarantaa meriympäristön taikka rannikon tilan tai niihin liittyviä etuja, ja joka vaatii kiireellisesti suoritettavia toimia;

8) *jälkitorjunnalla* öljyvahingon torjuntaa, jota tehdään öljyn pilaaman maaperän, pohjaveden ja rannikon puhdistamiseksi ja kunnostamiseksi sen jälkeen, kun välttämättömät torjuntatoimet vahingon rajoittamiseksi ja öljyn keräämiseksi on tehty; ja

9) *VTS-viranomaisella* alusliikennepalveluissa (623/2005) tarkoitettua Liikenneviraston yksikköä, joka ylläpitää alusliikennepalvelua.

2 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

4 §

Ympäristöministeriön tehtävät

Öljyvahinkojen ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluu ympäristöministeriölle.

5 §

Suomen ympäristökeskuksen tehtävät

Suomen ympäristökeskus huolehtii öljyvahinkojen ja aluskemikaalivahinkojen torjun-

nan ja alan ammatillisen jatko- ja täydennyskoulutuksen valtakunnallisesta järjestämisestä ja kehittämisestä. Se huolehtii myös riittävän valtakunnallisen alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntavalmiuden hankkimisesta ja ylläpidosta.

Suomen ympäristökeskus vastaa alusöljyvahinkojen torjunnasta ja asettaa torjuntatöiden johtajan, jos alusöljyvahinko on sattunut tai sen vaara uhkaa Suomen vesialueella aavalla selällä tai talousvyöhykkeellä.

Jos alusöljyvahinko on sattunut tai sen vaara uhkaa yhtä useammalla pelastustoimen alueella taikka jos vahinko tai sen vaara on niin suuri, ettei alueen pelastustointa kohtuudella voida vaatia yksin huolehtimaan torjuntatöistä, tai jos torjuntatoimet kestävät pitkään taikka siihen muuten on erityistä syytä, Suomen ympäristökeskus voi ottaa torjunnan vastuulle ja asettaa torjuntatöiden johtajan.

Suomen ympäristökeskus vastaa torjunnasta ja asettaa torjuntatöiden johtajan, jos aluskemikaalivahinko on sattunut tai sen vaara uhkaa Suomen vesialueella tai talousvyöhykkeellä.

6 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja valvoo öljyvahinkojen torjunnan järjestämistä alueellaan ja vahvistaa toimialueensa pelastustoimen alueiden öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmat. Se antaa myös tarvittaessa muille torjuntaviranomaisille asiantuntija-apua ja mahdollisuuksiensa mukaan muutakin apua öljyvahinkojen ja aluskemikaalivahinkojen torjunnassa.

7 §

Alueen pelastustoimen tehtävät öljyvahinkojen torjunnassa

Alueen pelastustoimi vastaa maa-alueen öljyvahinkojen ja alusöljyvahinkojen torjunnasta alueellaan. Se ohjaa myös öljyvahinkojen torjuntaan varautumista alueellaan siten kuin jäljempänä säädetään.

Alueen pelastustoimen on pyydettäessä

osallistuttava aluskemikaalivahinkojen torjuntaan, jollei tehtävän suorittaminen merkittävällä tavalla vaaranna sen muun tärkeän lakisääteisen tehtävän suorittamista

8 §

Alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaan osallistuvat viranomaiset

Liikenteen turvallisuusvirasto, puolustusvoimat ja rajavartiolaitos osallistuvat alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaan siten kuin tässä tai muussa laissa tarkemmin säädetään. Rajavartiolaitos osallistuu kuitenkin vain merialueella tapahtuvien vahinkojen torjuntaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen torjuntaviranomaisten on alusöljy- tai aluskemikaalivahingon havaittuaan tai sellaisesta tiedon saatuaan ryhdyttävä pikaisesti valmiutensa edellyttämiin torjuntatoimiin, jollei tehtävän suorittaminen merkittävällä tavalla vaaranna viranomaisen muun tärkeän lakisääteisen tehtävän suorittamista.

9 §

Kunnan tehtävät öljyvahinkojen torjunnassa

Kunta vastaa tarvittaessa jälkitorjunnasta alueellaan. Kunnan eri viranomaisten ja laitosten tulee tarvittaessa osallistua öljyvahinkojen torjuntaan.

10 §

Torjuntaviranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja torjuntaviranomaisia ovat:

- 1) Suomen ympäristökeskus ja sen asettama torjuntatöiden johtaja alusöljyvahinkojen ja aluskemikaalivahinkojen torjunnassa;
- 2) Liikenteen turvallisuusvirasto, puolustusvoimat ja rajavartiolaitos ryhdyttyään alusöljyvahingon tai aluskemikaalivahingon torjuntaan;
- 3) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus öljyvahinkojen torjunnassa;
- 4) alueen pelastustoimen pelastusviranomainen ja torjuntatöitä johtava muu pelas-

tuksen 44 §:n 1 momentissa tarkoitettu pelastustoiminnan johtaja öljyvahinkojen torjunnassa; sekä

5) kunta jälkitorjunnassa.

Torjuntatöitä johtavaan henkilöön sovelletaan tehtävässään rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

11 §

Virka-apuviranomaiset

Valtion viranomaiset ovat pyydetessä velvollisia mahdollisuuksiensa mukaan antamaan torjuntaviranomaisille virka-apua. Sama velvollisuus on Luotsausliikelaitoksesta annetussa laissa (938/2003) tarkoitettulla Luotsausliikelaitoksella.

3 luku

Öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmat

12 §

Alueen pelastustoimen öljyvahinkojen torjuntasuunnitelma

Alueen pelastustoimella on oltava maaöljyvahinkojen torjuntasuunnitelma. Sillä on oltava myös alusöljyvahinkojen torjuntasuunnitelma, jos se paikalliset olosuhteet huomioon ottaen on tarpeellinen. Suunnitelmat on laadittava yhdeksi yhtenäiseksi torjuntasuunnitelmaksi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vahvistaa alueen pelastustoimen hyväksymän öljyvahinkojen torjuntasuunnitelman.

Öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmassa on oltava tiedot öljyvahinkojen torjunnan eri viranomaisista ja niiden tehtävistä, selvitys torjuntavalmiuden tasosta ja torjunnan järjestämisestä sekä tiedot öljyvahinkojen torjuntakalustosta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset öljyvahinkojen torjuntasuunnitelman sisällöstä sekä säädetään sen laatimisesta, hyväksymisestä ja tarkistamisesta.

13 §

Alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelma

Alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaviranomaisten tulee laatia elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen johdolla suunnitelma yhteistoiminnasta alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntatyössä. Suunnitelman vahvistaa ympäristöministeriö.

Alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen yhteistoimintasuunnitelmassa on oltava tiedot öljyvahinkojen torjunnan eri viranomaisista ja niiden tehtävistä, selvitys torjunnan palvelutasosta ja torjunnan järjestämisestä sekä tiedot öljyvahinkojen torjuntakalustosta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset yhteistoimintasuunnitelman sisällöstä ja säädetään suunnitelman käsittelystä sekä suunnittelussa noudatettavasta aluejaosta ja suunnitelman laadinnasta vastaavasta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

4 luku

Öljyn varastojen ja sataman pitäjän velvollisuudet

14 §

Öljyvaraston perustorjuntavalmius

Jokainen, joka varastoi öljyä samalla varastoalueella vähintään 100 000 litraa, mutta kuitenkin alle miljoona litraa, on velvollinen pitämään varastoalueella paikallisten olosuhteiden vaatiman määrän torjuntaan soveltuvaa imeytys- tai muuta vastaavaa ainetta ja torjuntaan tarvittavaa kalustoa sekä huolehtimaan siitä, että saatavissa on niiden käyttöön perehtynyttä henkilöstöä. Jos varastoalue sijaitsee siten, että sieltä voi öljyvuodon yhteydessä joutua öljyä vesistöön, on varastoalueella oltava niin paljon öljyvuomia, että sen avulla voidaan estää öljyn leviäminen vesistöissä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua varaston haltijan on huolehdittava siitä, että varaston henkilökunta on perehtynyt öljyvahinkojen hälytysjärjestelmään ja että henkilökunnan tiedossa ovat ne paikat, jotka viranomaisen

on hyväksynyt öljyisen jätteen keräys- ja hävityspaikoiksi.

Jakeluasemilta edellytettävästä torjuntavalmiudesta säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005).

15 §

Suuren öljyvaraston torjuntavalmius

Jos öljyn määrä muualla kuin rannikolla sijaitsevalla varastoalueella on miljoona litraa tai suurempi, varastoija on velvollinen laatimaan suunnitelman alueella sattuvan öljyvahingon varalta ja kuulemaan siinä yhteydessä alueen pelastustointia. Varastoijan on myös hankittava öljyvahinkojen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi tarpeellista kalustoa sekä huolehdittava siitä, että saatavissa on sen käyttöön perehtynyttä henkilöstöä. Suunnitelma torjunnan järjestämisestä on viivytyksettä saatettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja alueen pelastustoimen tietoon.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa mainitusta suunnitelmasta ja tarvittavasta torjuntakalustosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Sataman ja laitoksen torjuntavalmius

Pääasiassa kauppamerenkulun käyttöön tarkoitettua sataman pitäjää ja muun rannikkoalueella miljoona litraa tai sitä enemmän öljyä tai muita haitallisia aineita varastoivan laitoksen toiminnan harjoittaja on velvollinen laatimaan suunnitelman alueella sattuvan öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon varalta. Suunnitelmaa laadittaessa on kuultava alueen pelastustointia. Sataman pitäjän ja toiminnan harjoittajan on hankittava öljyvahinkojen ja aluskemikaalivahinkojen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi tarpeellista kalustoa. Toiminnanharjoittajan tulee myös huolehtia siitä, että torjuntakaluston käyttäjiksi on saatavissa koulutettua henkilöstöä. Suunnitelma torjunnan järjestämisestä on viivytyksettä saatettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja alueen pelastustoimen tietoon.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa tar-

koitetusta suunnitelmasta ja tarvittavasta torjuntakalustosta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Säännöksiä annettaessa otetaan huomioon sataman liikenteen ja erityisesti siellä käyvien säiliöalusten määrä ja muut öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon vaaraan vaikuttavat seikat.

5 luku

Öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjunta

17 §

Vahingosta ilmoittaminen ja ensitorjunta

Aluksen päällikön velvollisuudesta ilmoittaa alusöljy- ja aluskemikaalivahingosta sekä ryhtyä sellaisiin välittömiin torjuntatoimiin, joita häneltä voidaan kohtuudella vaatia, säädetään merenkulun ympäristönsuojelulain 11 luvun 1 ja 2 §:ssä.

Sen, jonka hallussa vahingon tai vahingon vaaran aiheuttanut öljy on, on ilmoitettava vahingosta tai sen uhasta hätäkeskukselle ja ryhdyttävä sellaisiin torjuntatoimiin, joita häneltä olosuhteisiin nähden voidaan kohtuudella vaatia.

Yleisestä ilmoittamis- ja toimimisvelvollisuudesta öljyn tai muun vahingollisen aineen aiheuttaman vahingon sattuessa tai vahingon vaaran uhatessa säädetään pelastuslain 28 §:ssä.

18 §

Vahinkoilmoituksen vastaanoton edellyttämät toimenpiteet

Öljy- tai aluskemikaalivahingosta tai sen vaarasta tiedon saaneen hätäkeskuksen, meripelastuskeskuksen, meripelastuslohkokeskuksen tai VTS-viranomaisen tulee viipymättä välittää tieto maa-alueen öljyvahingosta kyseisen alueen pelastustoimelle ja alusöljy- tai aluskemikaalivahingosta Suomen ympäristökeskukselle ja alueen pelastustoimelle.

19 §

Torjunnan järjestäminen

Torjuntaviranomaisen tulee kiireellisesti ryhtyä vahinkojen torjumiseksi tai rajoittamiseksi kaikkiin sellaisiin tarpeellisiin toimenpiteisiin, joista aiheutuvat kustannukset tai vahingot eivät ole ilmeisessä epäsuhteessa uhattuina oleviin taloudellisiin ja muihin arvoihin. Torjuntatoimenpiteet on suoritettava niin, ettei luonnon ja ympäristön saattamista samaan tilaan, jossa se oli ennen vahinkotapahtumaa, tarpeettomasti vaikeuteta.

Suomen ympäristökeskus on muun torjuntaviranomaisen pyynnöstä tarvittaessa velvollinen antamaan öljyntorjuntakalustonsa ja sen käyttöön tarvittavan henkilöstön torjuntatöiden johtajan käytettäväksi.

Suomen ympäristökeskus asettaa torjuntatöiden johtajan käyttöön tarpeellisen henkilöstön, kaluston ja tarvikkeet silloin, kun se 5 §:n nojalla vastaa alusöljyvahingon tai aluskemikaalivahingon torjunnasta taikka on ottanut torjunnan vastuulleen. Näissä tapauksissa alueen pelastustoimen on alueensa ulkopuolellakin asetettava torjuntatöiden johtajan pyynnöstä torjuntakalustonsa ja -tarvikkeensa sekä niiden käyttöön tarvittavaa henkilöstöä torjuntatöiden johtajan käytettäväksi.

20 §

Velvollisuus osallistua torjuntaan

Jos öljyvahinko tai aluskemikaalivahinko, sen vaara tai vahingon leviämisen mahdollisuus on niin suuri, että torjuntaviranomaisen käytössä oleva henkilöstö tai kalusto ei riitä vahingon tehokkaaseen torjumiseen tai ehkäisyyn, torjuntaviranomaisella on oikeus määrätä sataman pitäjä, laitoksen haltija, öljyn varastoija tai muu, jolla on torjuntakalustoa tai niiden käyttöön perehtynyttä henkilöstöä, asettamaan nämä torjuntaviranomaisen käyttöön, jollei tästä aiheudu toiminnan harjoittajalle kohtuutonta haittaa.

21 §

Torjuntatöiden johtaminen

Öljyvahingon torjuntatöitä johtaa sen pe-

lastustoimen alueen pelastusviranomaisen, jossa vahinko tai vaaratilanne on saanut alkunsa, jollei 2 momentista muuta johdu taikka toisin sovita. Siihen saakka kunnes pelastusviranomaisen ottaa toiminnan johtakseen, torjuntatöitä voi johtaa muu pelastuslain 44 §:n 1 momentissa tarkoitettu pelastustoiminnan johtaja.

Alusöljyvahingon torjuntatöitä johtaa Suomen ympäristökeskuksen asettama torjuntatöiden johtaja, jos Suomen ympäristökeskus 5 §:n nojalla vastaa torjunnasta taikka on ottanut torjunnan vastuulleen. Aluskemikaalivahingon torjuntatöitä johtaa Suomen ympäristökeskuksen asettama torjuntatöiden johtaja. Tässä momentissa tarkoitettuja torjuntatöitä voi kuitenkin johtaa vahinkopaikalle saapunut alueen pelastustoimen tai muun torjuntaviranomaisen palveluksessa oleva henkilö siihen saakka, kun Suomen ympäristökeskuksen asettama torjuntatöiden johtaja ottaa johtovastuun itselleen.

Jälkitorjuntaa johtaa asianomaisen kunnan määräämä viranomaisen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja sovittaa yhteen jälkitorjuntatöitä, jos torjunta ulottuu usean kunnan alueelle.

22 §

Yhteistoiminta torjuntatilanteissa

Jos öljy- tai aluskemikaalivahingon torjuntatoimiin osallistuu yhtä useamman toimialan viranomaisia, torjuntatöiden johtaja toimii yleisjohtajana ja vastaa tilannekuvan ylläpitämisestä sekä tehtävien antamisesta eri toimialoille ja toiminnan yhteensovittamisesta. Yksiköt toimivat oman johtonsa alaisuudessa siten, että niiden toimenpiteet kokonaisuutena edistävät vahingon tehokasta torjuntaa.

Torjuntatöiden johtaja voi muodostaa avukseen eri viranomaisten edustajista koostuvan johtoryhmän, jos alusöljy- tai aluskemikaalivahingon torjuntatöihin osallistuu yhtä useamman toimialan viranomaisia. Ryhmää voidaan laajentaa torjuntatöihin vapaaehtoisesti osallistuvien yhdistysten ja muiden yhteisöjen edustajilla. Torjuntatöiden johtaja voi myös kutsua avukseen asiantuntijoita.

23 §

Torjuntaviranomaisen toimivaltuudet

Jos öljyvahingon tai aluskemikaalivahingon torjumiseksi ja vahinkojen seurausten rajoittamiseksi on välttämätöntä, torjuntaviranomaisella on oikeus:

1) ottaa tilapäisesti käyttöön vahinkojen torjuntaan sopivia laitteita ja tarvikkeita, tarpeellisia viestintä- ja kuljetusvälineitä, työkoineita ja -välineitä sekä lastaukseen, purkaukseen tai väliaikaiseen varastointiin tarvittavia tiloja ja paikkoja;

2) nousta maihin ja liikkua toisen alueella;

3) määrätä maa- ja vesirakennustoimenpiteistä toisen alueella;

4) rajoittaa vesiliikennettä; sekä

5) ryhtyä muihin öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumiseksi tarpeellisiin toimiin.

24 §

Johtovastuun siirto ja torjuntatöiden lopettaminen

Torjuntatöiden johtaja ilmoittaa, milloin hän ottaa johtovastuun itselleen. Torjuntatöiden johtaja myös päättää, milloin johtovastuu siirretään jälkitorjunnasta vastaavalle kunnan asianomaiselle viranomaiselle.

Torjuntatöiden johtaja päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta tarvittaessa kuultuaan, milloin öljyvahingon tai aluskemikaalivahingon torjunta ei enää vaadi torjuntaviranomaisen toimenpiteitä.

25 §

Alusta ja sen lastia koskevat toimenpiteet

Jos Suomen vesialueella tai talousvyöhykkeellä alus uppoaa, joutuu karille tai yhteentörmäyksen osapuoleksi, saa vuodon tai konevian taikka muutoin joutuu tilaan, johon liittyy ilmeinen öljyn tai muun haitallisen aineen vuodon vaara, Suomen ympäristökeskus voi määrätä ryhdyttäväksi sellaisiin alukseen ja sen lastiin kohdistuviin pelastus- tai muihin toimenpiteisiin, jotka se katsoo välttämättömiksi vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi. Ennen toimenpitei-

siin ryhtymistä Suomen ympäristökeskuksen on neuvoteltava tilanteesta Liikenteen turvallisuusviraston kanssa. Lisäksi Suomen ympäristökeskuksen on neuvoteltava aluksen omistajan, toimeksiannon saaneen pelastusyhtiön ja vakuutuksenantajien edustajien kanssa, jos se voi tapahtua aiheuttamatta tarpeetonta viivytystä.

Sen aluksen päällikkö, josta vesien pilaantumisen tai sen vaara on aiheutunut, on velvollinen antamaan viranomaisille mainittujen vahingollisten seurausten estämiseksi kaikkea apua, jota olosuhteet huomioon ottaen voidaan vaatia.

26 §

Kansainvälisen virka-avun antaminen ja pyytäminen

Suomen ympäristökeskus päättää valtioden välisen sopimuksen tai vieraan valtion pyynnön perusteella avun antamisesta ulkomaille alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaan kuuluvassa asiassa. Suomen ympäristökeskus päättää myös avun pyytämisestä ulkomailta, jos se on alusöljy- tai aluskemikaalivahingon torjumiseksi tarpeen.

Suomen ympäristökeskuksen tulee 1 momentissa tarkoitettua apua vastaanottaessa avustaa ulkomaisia torjuntayksioitä niiden maahantulon ja maastalähtöön liittyvissä lupa-, ilmoitus- ja vastaavissa asioissa sen mukaan kuin maahantulon edellytyksistä erikseen säädetään tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa määrätään.

6 luku

Valvonta, hallintopakko ja muutoksenhaku

27 §

Valvonta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo 12, 15 ja 16 §:ssä tarkoitettujen torjuntasuunnitelmien laatimista, suunnitelmien mukaisen kaluston hankintaa ja sitä, että torjuntakaluston käyttöön on saatavilla tarvittava henkilöstö. Alueen pelastustoimen tehtävänä on tarkastaa, että 14—16 §:ssä tarkoite-

tun toiminnan harjoittajalla on suunnitelman mukainen kalusto ja torjuntavalmius sekä ilmoittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle mahdollisesti havaitsemistaan puutteista.

28 §

Hallintopakko

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä sen, joka laiminlyö 12 tai 14—16 §:n tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaisen velvollisuutensa, määräajassa täyttämään velvollisuutensa. Viranomaisen antamaa määrääystä voidaan tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakkoa ja teettämisuhkaa koskevassa asiassa sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

29 §

Muutoksenhaku

Viranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Samassa järjestyksessä haetaan muutosta myös alueen pelastustoimen öljyvahinkojen torjuntasuunnitelman hyväksymistä koskevaan päätökseen.

Muutoksenhaku ei estä 28 §:ssä tarkoitettun päätöksen täytäntöönpanoa, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

30 §

Muutoksenhakuoikeuden rajoittaminen

Torjuntaviranomaisen tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, jos päätös koskee:

1) 5 §:n 2—4 momentissa tarkoitettua torjuntatöiden johtajan asettamista;

2) 20 §:ssä tarkoitettua kaluston ja henkilöstön ottamista torjuntaviranomaisen käyttöön;

3) 23 §:ssä tarkoitettuja vahingon torjumiseksi ja seurausten rajoittamiseksi tarpeellisia toimia;

- 4) 24 §:ssä tarkoitettua johtovastuun siirtämistä ja torjuntatoimenpiteiden lopettamista;
- 5) 25 §:n 1 momentissa tarkoitettuja alusta ja sen lastia koskevia toimenpiteitä;
- 6) 26 §:n tarkoitettua kansainvälisen virkaavun antamista ja pyytämistä; tai
- 7) 40 §:ssä tarkoitettua torjuntakemikaalin käyttöä.

7 luku

Viranomaisen tiedonsaanti ja salassapito- velvollisuus

31 §

Torjuntaviranomaisen tiedonsaantioikeus

Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta torjuntatoiminnassa mukana olevalta muulta viranomaiselta torjuntatoimen suunnittelussa tarvittavia, tämän viranomaisen toimintavalmiutta koskevia tietoja sekä henkilöstön valmius-, tunniste- ja yhteystietoja.

Alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaviranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada salassapitosäännösten estämättä maksutta öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja seuraavasti:

- 1) hätäkeskustietojärjestelmästä vahingon hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja;
- 2) satamalaitoksen tietojärjestelmästä aluksia sekä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja;
- 3) kalastusviranomaisilta kalastusalusta, aluksen omistajaa ja haltijaa sekä aluksen toimintaa koskevia tietoja;
- 4) maistraatin ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen vesikulkuneuvorekisteristä venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;
- 5) Liikenteen turvallisuusviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston alusrekistereistä sekä muista Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämistä rekistereistä alusta sekä sen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;
- 6) Liikenneviraston alusliikennepalvelujärjestelmästä alusliikennettä ja VTS- ja AIS-

tilannekuvaa koskevia tietoja sekä puolustusvoimilta merialueen valvontaa koskevia tietoja;

- 7) Tullilaitoksen tietojärjestelmästä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja;
- 8) Rajavartiolaitoksen meripelastusrekisteristä hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja; sekä

9) Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmästä kiinteistön omistajaa ja haltijaa sekä kiinteistöjaotusta koskevia tietoja.

Maaöljyvahinkojen torjuntaviranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada salassapitosäännösten estämättä maksutta öljyvahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja seuraavasti:

- 1) hätäkeskustietojärjestelmästä hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja;
- 2) Tullilaitoksen tietojärjestelmästä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja;
- 3) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 130 §:ssä tarkoitettua Turvatekniikan keskuksen rekisteristä tietoja yrityksen toiminnan laadusta sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden määristä; sekä
- 4) Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmästä kiinteistön omistajaa ja haltijaa sekä kiinteistöjaotusta koskevia tietoja.

Tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

32 §

Torjuntaviranomaisen oikeus tietojen saamiseen yrityksiltä ja yhteisöiltä

Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaviranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja:

- 1) öljyn ja muun haitallisen aineen varastojalta ja jakelijalta yrityksessä käytetyistä tuotteista ja niiden varastoinnista;
- 2) varustamolta, veneilyalan järjestöltä sekä matka-, rahti-, satama-, telakka- ja pelastuspalveluja tarjoavalta yritykseltä aluksen miehistöstä, matkustajista ja lastista;
- 3) teollisuus- ja liikeyritykseltä viestintä- ja kuljetusvälineistä, työkoneista ja -välineistä sekä lastaukseen, purkaukseen tai väliaikaiseen varastamiseen tarvittavista tiloista ja paikoista; sekä

4) muulta vastaavalta taholta, jolla on hallussaan öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjumiseksi, ehkäisemiseksi ja henkilövahinkojen välttämiseksi tarpeellisia tietoja.

33 §

Tietojen saaminen toimenpiderekisteristä

Suomen ympäristökeskuksella ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada pelastuslain 69 §:ssä tarkoitettua toimenpiderekisteristä tietoja öljyvahinkojen torjunnan suoritteista. Tiedot voidaan tarvittaessa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla.

34 §

Salassapitovelvollisuus

Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaviranomaisen tai virka-apuviranomaisen palveluksessa olevan henkilön taikka torjuntaan osallistuvan muun henkilön vaitiolovelvollisuuteen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

Viranomaisen vaitiolovelvollisuus ei kuitenkaan estä torjuntaviranomaista ilmaisemasta sellaista tietoa, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi.

8 luku

Erinäiset säännökset

35 §

Torjuntakustannusten maksaminen

Öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumisesta vastaavalla torjuntaviranomaisella on oikeus saada vahingon torjunnasta aiheutuneista kustannuksista korvaus vahingosta vastuulliselta tai hänen vakuutusenantajaltaan sen mukaisesti kuin ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa (737/1994), merilaissa (674/1994), liikennevakuutuslaissa (279/1959), raideliikennevastuulaissa (113/1999) tai muussa laissa säädetään.

Torjuntaviranomaisen oikeudesta saada korvaus öljyvahinkojen torjuntakustannuksista öljysuojarahastosta säädetään erikseen. Torjuntaviranomaisen oikeudesta saada korvaus kansainvälisestä öljyvahinkojen korvausrahastosta on voimassa, mitä siitä on Suomessa sitovasti sovittu.

Öljyvahingon torjunnasta vastaava alueen pelastustoimi, Suomen ympäristökeskus tai kunta maksaa torjuntatoimista aiheutuvat kustannukset kuitenkin siihen saakka, kunnes 1 tai 2 momentissa mainittu korvaus on saatu. Suomen ympäristökeskus maksaa vastaavasti aluskemikaalivahingon torjunnasta aiheutuvat kustannukset.

36 §

Korvaukset torjuntaan osallistumisesta

Öljyvahingon torjunnasta vastaavan alueen pelastustoimen, Suomen ympäristökeskuksen tai kunnan varoista maksetaan kohtuullinen palkkio henkilölle, joka on:

1) 20 §:n perusteella määrätty avustamaan torjuntatyössä; tai

2) torjuntaviranomaisen tehtävään hyväksymänä osallistunut vapaaehtoisena öljyvahingon torjuntaan.

Edellä mainitun torjuntaviranomaisen varoista maksetaan täysi korvaus torjuntatyöhön osallistuneille torjunnasta aiheutuneista ylimääräisistä kustannuksista ja torjuntatyössä kulutettujen tai turmeltuneiden tarvikkeiden, laitteiden, varusteiden ja muiden vastaavien käyttöesineiden arvosta tai arvon vähennyksestä. Torjuntaviranomainen suorittaa korvauksen myös edellä 20 ja 23 §:n mukaan käyttöön otetusta omaisuudesta sekä torjuntatehtävien suorittamisesta ulkopuoliselle mahdollisesti aiheutuneesta vahingosta, siten kuin vahingonkorvauslaissa säädetään.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainittujen periaatteiden mukaisesti Suomen ympäristökeskuksen varoista maksetaan aluskemikaalivahingon torjumiseksi annetusta avusta palkkio ja korvataan torjuntatehtävien suorittamisesta ulkopuoliselle mahdollisesti aiheutunut vahinko.

Tässä pykälässä tarkoitettua korvausta ja palkkiota on haettava asianomaiselta torjuntaviranomaiselta kirjallisesti kolmen kuukau-

den kuluessa korvausperusteen syntymisestä tai 23 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa siitä kun vahingonkärsijä on saanut tiedon vahingosta. Korvauksen suorittaminen kulutetuista tai turmeltuneista vaatteista, varusteista ja työvälineistä edellyttää, että vahingosta on viivytyksettä ilmoitettu torjuntatoimen johtajalle.

Torjuntaviranomaisen varoista korvausta saaneen oikeus saada korvausta vahingosta vastuussa olevalta siirtyy torjuntaviranomaiselle siltä osin kuin korvausta on maksettu.

37 §

Torjuntatyössä sattuneen tapaturman korvaaminen

Ölly- tai aluskemikaalivahinkojen torjunnassa sattuneesta tapaturmasta tai siinä saadusta ammattitaudista suoritetaan korvausta valtion varoista samojen perusteiden mukaan kuin työtapaturmasta tai ammattitaudista siltä osin kuin vahingoittuneella ei ole oikeutta vähintään samansuuruiseen korvaukseen muun lain mukaan. Korvaus suoritetaan sille, joka on:

1) 20 §:n perusteella määrätty avustamaan torjuntatoiminnassa; tai

2) torjuntaviranomaisen tehtävään hyväksymänä osallistunut vapaaehtoisena öljy- tai aluskemikaalivahingon torjuntaan.

Asian, joka koskee korvauksen suorittamista tämän pykälän nojalla valtion varoista, käsittelee Valtiokonttori.

Valtiolta korvausta saaneen oikeus saada korvausta vahingosta vastuussa olevalta siirtyy valtiolle siltä osin kuin korvausta on maksettu.

38 §

Pelastustyössä aiheutuneen vahingon korvaaminen

Jos alukselle, sen lastille tai muulle siinä olevalle omaisuudelle on 25 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa aiheutettu enemmän vahinkoa kuin mitä pelastustyötä tavanomaisesti suoritettaessa olisi ollut odotettavissa eikä kenenkään muun voida katsoa olevan korvausvelvollinen, korvaa ylimenevän osan valtio.

39 §

Öllytorjuntarikkomus

Joka laiminlyö

1) 12 §:ssä säädetyn suunnitelman laatimisvelvollisuuden,

2) 14—16 §:ssä tarkoitetun suunnitelman laatimisen tai tarvikkeiden ja kaluston hankkimisen, tai

3) 17 §:n 2 momentissa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *öllytorjuntarikkomuksesta* sakkoon.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta samasta teosta rangaistukseen.

40 §

Viittaukset rikoslakiin

Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain (39/1889) 48 luvun 1—4 §:ssä.

Rangaistus 34 §:ssä säädetyn salassapito-velvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan.

41 §

Torjuntakemikaalin käyttö

Suomen ympäristökeskus voi poikkeustapauksessa päättää merenkulun ympäristönsuojelulain 2 luvun 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen öljypitoisten aineiden tai mainitun lain 4 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen haitallisten nestemäisten aineiden (*torjuntakemikaali*) käytöstä alusölly- ja aluskemikaalivahingon torjunnassa.

Suomen ympäristökeskuksen on ennen päätöksen tekemistä varmistuttava, että torjuntakemikaali on kyseisen vahingon torjunnassa huomattavasti muita torjuntamenetelmiä parempi eikä torjuntakemikaalin käytöstä

aiheudu ilmeistä vesien pilaantumisen vaaraa eikä muuta haittaa ihmisen terveydelle tai ympäristölle.

42 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Laila kumotaan maa-alueilla tapahtuvien

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

öljyvahinkojen torjumisesta 24 päivänä tou-
kokuuta 1974 annettu laki (378/1974) siihen
myöhemmin tehtyine muutoksineen. Aluk-
sista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen
ehkäisemisestä annetun lain (300/1979) ku-
moamisesta säädetään merenkulun ympäris-
tönsuojelulaissa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1674

Laki**öljysuojarahastosta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan öljysuojarahastosta 30 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain (1406/2004) 13 §:n 1 momentin 2 kohta, 17 §:n 1 momentti, 18 §:n 1 momentti ja 19 §:n 2 kohta seuraavasti:

13 §

Torjunta- ja ennallistamiskustannukset

Edellä 10 §:ssä tarkoitettuja korvauksen saantiin oikeuttavia öljyvahingon torjunta- ja ennallistamiskustannuksia ovat:

2) öljyvahinkojen torjuntalain (1673/2009) mukaisesti suoritetuista öljyntorjuntatoimenpiteistä aiheutuneet kustannukset ja vahingot;

17 §

Korvaus torjuntakaluston hankkimisesta ja torjuntavalmiuden ylläpidosta

Öljysuojarahastosta korvataan alueen pelastustoimelle öljyvahinkojen torjuntalaissa tarkoitettua vahvistetun öljyvahinkojen torjuntasuunnitelman mukaisesti:

1) torjuntakaluston hankkimisesta aiheutuneet kustannukset; kustannuksiltaan 85 000 euroa ylittävän yksittäisen torjuntakalustohankinnan korvaamisen edellytyksenä on,

että öljysuojarahaston hallitus on etukäteen hyväksynyt kyseisen hankinnan;

2) torjuntavalmiuden ylläpidosta aiheutuneet kustannukset.

18 §

Harkinnanvarainen korvaus torjuntakaluston hankkimisesta ja torjuntavalmiuden ylläpidosta

Öljysuojarahastosta voidaan korvata valtiolle öljyvahinkojen torjuntalaissa tarkoitettuja alusöljyvahinkojen torjuntakaluston hankkimisesta ja torjuntavalmiuden ylläpidosta aiheutuneita kustannuksia.

19 §

Harkinnanvaraiset avustukset

Öljysuojarahastosta voidaan myöntää avustuksia:

HE 248/2009
 LiVM 33/2009
 EV 249/2009

2) öljyvahinkojen torjuntalain 16 §:ssä tarkoitettulle sataman tai laitoksen omistajalle öljyvahinkojen torjuntakaluston hankkimiseen;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti
TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1675

L a k i**merensuojelulain 2 ja 13 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun merensuojelulain (1415/1994) 2 §:n 3 momentti ja 13 §:n 3 momentti seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia ei sovelleta alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen eikä öljyvahingon tai aluskemikaalivahingon torjunnasta aiheutuviin toimenpiteisiin, joista säädetään erikseen merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) ja öljyvahinkojen torjuntalaissa (1673/2009).

13 §

Tietorekisterit ja tietojen antaminen

Edellä 7 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tilanteessa tapahtuneesta mereen laskemisesta tulee ilmoittaa välittömästi asianomaiselle kansainväliselle järjestölle sekä muutoin menetellä, kuten merenkulun ympäristönsuojelulaissa tai öljyvahinkojen torjuntalaissa säädetään pilaantumistapahtumasta tehtävästä ilmoituksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1676

Laki**ympäristönsuojelulain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 2 §:n 2 momentti, 41 §:n 3 momentti, 45 §:n 1 momentti ja 65 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 41 §:n 3 momentti, 45 §:n 1 momentti ja 65 §:n 2 momentti laissa 934/2003, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia ei sovelleta toimintaan, josta säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) ellei siinä laissa toisin säädetä, eikä merensuojelulaissa (1415/1994) tarkoitettuun toimintaan. Tätä lakia ei myöskään sovelleta säteilystä aiheutuvien haittavaikutusten ehkäisemiseen siltä osin kuin siitä säädetään ydinenergialaissa (990/1987) tai säteilylaissa (592/1991) eikä vesistön pilaantumisen ehkäisemiseen siltä osin kuin siitä määrätään Suomen ja Ruotsin välisessä rajajokisopimuksessa (SopS 54/1971).

41 §

Lupaharkinnan perusteet

Lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava,

HE 248/2009
 LiVM 33/2009
 EV 249/2009

mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään. Sataman jätehuoltosuunnitelmasta säädetään erikseen merenkulun ympäristönsuojelulaissa.

45 §

Jäte- ja jätehuoltomääräykset

Luvassa on annettava lisäksi tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi sekä tämän lain 42 §:n 3 momentissa tarkoitetun vakuuden asettamisesta tai muusta vastaavasta järjestelystä. Määräysten täytäntöönpanoon sovelletaan tätä lakia.

65 §

Tietojärjestelmään merkitseminen

Satamasta on ilmoitettava ympäristönsuojelun tietojärjestelmään siten kuin siitä sääde-

tään merenkulun ympäristönsuojelulaissa. Ilmoituksen tulee sisältää jätehuoltosuunnitelma, jota on noudatettava sen jälkeen kun jätehuoltosuunnitelma on hyväksytty ja satama on merkitty ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Tietojärjestelmään tehdystä merkinnästä ja ilmoitetusta jätehuoltosuunnitelmasta on lähetettävä tieto kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1677

Laki

Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Etelämantereen ympäristönsuojelusta 18 päivänä lokakuuta 1996 annetun lain (28/1998) 6 luvun otsikko ja 31 § seuraavasti:

6 luku

Aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen

31 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Etelämanneralueella aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi so-

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

velletaan merenkulun ympäristönsuojelulakia (1672/2009) ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, jollei tässä luvussa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1678

Laki

jätelain 73 a §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun jätelain (1072/1993) 73 a §:n 2 momentti,
sellaisena kuin se on laissa 1063/2004, seuraavasti:

73 a §

*Kielto polttaa jätettä Suomen vesialueella ja
talousvyöhykkeellä*

tään kuitenkin merenkulun ympäristönsuoje-
lulaissa (1672/2009).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheu-
tuvasta jätteen polttamisesta aluksilla sääde-

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1679

Laki**alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (370/1995) 2 §:n 1 kohta sekä 3 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 kohta laissa 55/2002, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa ase-
 tuksissa tarkoitetaan:

1) alusturvallisuudella aluksen merikelpoi-
 suutta, aluksen turvallista käyttöä ja turvalli-
 seen käyttöön liittyviä johtamisjärjestelyjä,
 laivanisännän turvallisuusjohtamisjärjes-
 telmää sekä aluksista aiheutuvan ympäristön
 pilaantumisen ehkäisemistä;

vallisuusjohtamisjärjestelmästä sekä aluksen
 katsastuksesta on voimassa, mitä aluksen tek-
 nisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käy-
 töstä annetussa laissa (1686/2009) sekä laiva-
 väestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta an-
 netussa laissa (1687/2009) säädetään ja nii-
 den nojalla säädetään ja määrätään.

Tämän lisäksi aluksista aiheutuvan ympä-
 ristön pilaantumisen ehkäisemisestä annettu-
 jen säännösten ja määräysten valvonnasta
 säädetään merenkulun ympäristönsuojelu-
 laissa (1672/2009).

3 §

Muu lainsäädäntö

Aluksen merikelpoisuudesta, sen turvalli-
 sesta käytöstä ja turvalliseen käyttöön liitty-
 vistä johtamisjärjestelyistä, laivanisännän tur-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
 lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
 teisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1680

Laki
rikoslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 1 luvun 1 §:n 2 momentti, 8 luvun 1 §:n 4 momentti ja 48 luvun 10 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 1 §:n 2 momentti ja 48 luvun 10 § laissa 1067/2004 ja 8 luvun 1 §:n 4 momentti laissa 1161/2005, seuraavasti:

1 luku

Suomen rikosoikeuden soveltamisalasta

1 §

Suomessa tehty rikos

Suomen lain soveltamisesta Suomen talousvyöhykkeellä tehtyyn rikokseen säädetään Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa (1058/2004) ja merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009).

kin vähintään viisi vuotta. Ympäristön turmelemisen, luonnonsuojelurikoksen ja rakennusuojelurikoksen vanhentumisaika on kymmenen vuotta. Merenkulun ympäristönsuojelulain 13 luvun 3 §:ssä tarkoitetun, ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehdyn ympäristön turmelemisen, törkeän ympäristön turmelemisen, ympäristörikkomuksen ja tuottamuksellisen ympäristön turmelemisen vanhentumisaika on kolme vuotta. Ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehdyn kalastusrikoksen lyhin vanhentumisaika on kolme vuotta.

8 luku

Vanhentumisesta

1 §

Syyteoikeuden vanhentuminen

Virkarikosten vanhentumisaika on kuitenkin

48 luku

Ympäristörikoksista

10 §

Ulkomaiselta alukselta talousvyöhykkeellä tehty ympäristörikos

Merenkulun ympäristönsuojelulain 13 lu-

HE 248/2009
LiVM 33/2009
EV 249/2009

vun 3 §:ssä tarkoitettusta, ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehdystä, tämän luvun 1—4 §:ssä rangaistavaksi säädetystä teosta saa tuomita vain sakkoa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1681

Laki

tutkinnan toimittamisesta ja pakkokeinojen käyttämisestä ulkomaisessa kauppa-aluksessa rikoksen johdosta eräissä tapauksissa annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tutkinnan toimittamisesta ja pakkokeinojen käyttämisestä ulkomaisessa kauppa-aluksessa rikoksen johdosta eräissä tapauksissa 5 päivänä maaliskuuta 1965 annetun lain (148/1965) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 1065/2004, seuraavasti:

1 §
Suomen aluemerellä rauhanomaisessa kauttakulussa olevassa ulkomaisessa kauppa-aluksessa, joka on lähtenyt ulkomaisesta satamasta, Suomen viranomaiset eivät saa toimittaa tutkintaa tai käyttää pakkokeinoja sellaisen rikoksen johdosta, joka on tehty ennen aluksen saapumista Suomen aluemerelle, ellei alus poikkeaa Suomen sisäisille aluevesille taikka kysymyksessä ole Suomen talousvyö-

hykkeestä annetussa laissa (1058/2004) tai merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettu, ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehty rikos.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1682

Laki**Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain 3 ja 21 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen talousvyöhykkeestä 26 päivänä marraskuuta 2004 annetun lain (1058/2004) 3 §:n 2 momentti ja 21 § seuraavasti:

3 §

*Ympäristönsuojeluun ja vesirakentamiseen
sovellettava lainsäädäntö*

Alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä talousvyöhykkeellä säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) ja öljyvahinkojen sekä aluskemikaalivahinkojen torjuntaa koskevista toimenpiteistä talousvyöhykkeellä säädetään öljyvahinkojen torjuntalaissa (1673/2009). Lisäksi talousvyöhykkeellä sovelletaan jätelakia (1072/1993) siten kuin siitä erikseen säädetään.

21 §

Rikosprosessuaalisten pakkokeinojen käyttäminen

Tässä laissa tarkoitettujen talousvyöhykkeellä tehtyjen rikosten perusteella saadaan käyttää pakkokeinoja sen mukaan kuin pakkokeinolaissa (450/1987) säädetään. Kun tutkitaan merenkulun ympäristönsuojelulain 13 luvun 3 §:ssä tarkoitettua ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehtyä tekoa, pakkokeinojen käyttämisen edellytyksiin sovelletaan, mitä merenkulun ympäristönsuojelulain 13 luvun 5 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

TARJA HALONEN**Tasavallan Presidentti**Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1683

L a k i**pelastuslain 1 ja 69 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun pelastuslain (468/2003) 1 §:n 3 momentti ja 69 §:n 3 momentti,
 sellaisena kuin niistä on 69 §:n 3 momentti laissa 950/2005, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Lisäksi sovelletaan, mitä on säädetty öljy-
 vahinkojen torjuntalaissa (1673/2009), meri-
 pelastuslaissa (1145/2001), merilaissa
 (674/1994), ilmailulaissa (1194/2009) tai
 muussa laissa pelastustoimen tehtävistä.

69 §

Toimenpiderekisteri

Rekisterissä olevat tiedot saadaan luovut-
 taa salassapitosäännösten estämättä pelastus-
 toimintaa tai valvontaa varten hätäkeskuslai-
 tokselle, pelastusviranomaiselle, Kuluttajavi-
 rastolle ja turvatekniikan keskukselle, öljyva-
 hingon ja aluskemikaalivahingon torjuntaa ja

siihen varautumista varten Suomen ympäris-
 tökeskukselle ja elinkeino-, liikenne- ja ym-
 päristökeskuksille sekä onnettomuustutkintaa
 tai tieteellistä tutkimusta varten muillekin vi-
 ranomaisille tai tutkimuslaitoksille tarvitta-
 essa myös teknisen käyttöyhteyden avulla.
 Pelastusopisto saa käyttää rekisterissä olevia
 tietoja tilastojen laatimista varten. Toimenpi-
 derekisteristä saadaan muodostaa tilastoja,
 joista henkilöiden yksilöinti ei ole mahdol-
 lista. Muutoin tietojen luovuttamisesta on
 voimassa, mitä siitä säädetään laissa viran-
 omaisten toiminnan julkisuudesta
 (621/1999).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
 lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
 teisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1684

Laki

puolustusvoimista annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun lain (551/2007) 11 §
seuraavasti:

11 §

Virka-apu yhteiskunnan turvaamiseksi

Puolustusvoimat voi antaa virka-apua yhteiskunnan turvaamiseksi siten kuin öljyvahinkojen torjuntalaissa (1673/2009) tai muussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1685

Valtiovarainministeriön asetus julkisen notaarin suoritteiden maksuista

Annettu Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2009

Valtiovarainministeriön asetuksen mukaisesti säädetään 21 päivänä helmikuuta 1992 annetun valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n, sellaisena kuin se on laissa 348/1994, nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa määrätään maistraateissa toimivan julkisen notaarin suoritteiden maksullisuudesta lukuun ottamatta julkisen notaarin kaupanvahvistuksesta ja tiedoksiannosta perimiä maksuja, joista on säädetty erikseen.

2 §

Maksuttomat suoritteet

Isyyslain (700/1975) 15 §:n mukaisesta tunnustamislausuman vastaanottamisesta ja isyyslain 18 §:n mukaisesta kuulemisen toimittamisesta sekä hyväksymisen vastaanottamisesta ei peritä maksua.

3 §

Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet

Julkisen notaarin suoritteista peritään seuraavat kiinteät maksut:

- 1) protesti 25 euroa;
- 2) tallelokeron avaaminen ja sulkeminen 42 euroa ensimmäiseltä lokerolta ja jokaiselta seuraavalta lokerolta 6 euroa;
- 3) ansioluettelon todistaminen 35 euroa;
- 4) täysivaraistuustodistus 20 euroa;
- 5) allekirjoituksen oikeaksi todistaminen 7 euroa kultakin allekirjoitukselta;

6) asiakirjajäljennöksen oikeaksi todistaminen 3,50 euroa sivulta, kuitenkin enintään 100 euroa asiakirjalta; sekä

7) ulkomaisten asiakirjojen laillistamisvaatimusten poistamisesta tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 46/1985) tarkoitettu todistus (apostille) 10 euroa.

Allekirjoituksen oikeaksi todistamisen yhteydessä suoritettavasta tarkistuksesta julkisesta rekisteristä peritään tarkistuksesta aiheutuneita kustannuksia vastaava maksu.

Muista suoritteista peritään yksittäisen suoritteen omakustannusarvoa vastaava maksu.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 34 §:n 2 momentissa tarkoitettusta tiedon esille hakemisesta sekä saman lain 34 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kopioiden ja tulosteiden antamisesta perittävistä maksuista päättää maistraatti ottaen huomioon, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 34 §:ssä säädetään.

Tallelokeron avaamisesta ja sulkemisesta tai muusta toimenpiteestä aiheutuvat matkakustannukset korvataan julkiselle notaarille valtion varoista matkustussäännön mukaan, jos asiassa vastaavasti peritään matkakustannukset valtiolle.

4 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tam-

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 1685

mikuuta 2010 ja on voimassa vuoden 2010 loppuun.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Suoritteesta, joka on tilattu ennen tämän asetuksen voimaantuloa, peritään maksu ennen tämän asetuksen voimaantuloa voimassa olleen maksuasetuksen mukaan.

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2009

Hallinto- ja kuntaministeri *Mari Kiviniemi*

Hallitusneuvos Leena Lehtonen